

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ
Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Porovnání exekuce správní a soudní

Předkládá: **Renata Brabencová**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Porovnání exekuce správní a soudní“ zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svoji práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

.....

V Plzni dne 27. března 2013

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat JUDr. Tomáši Loudovi za jeho ochotu, výborné konzultace a poskytnuté informace k vypracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, především svým dětem za trpělivost a obětavost při mém studiu.

Obsah

1. Úvod	str. 1
2. Vývoj exekučního práva	str. 3
3. Prameny exekučního řízení	str.10
4. Exekuce	str.13
4.1.Současná právní úprava jednotlivých exekucí	str.14
4.2.Předpoklady exekuce	str.16
4.3.Zásady exekučního řízení	str.18
5. Správní exekuce	str.21
5.1.Exekuční správní orgán	str.22
5.2.Procesní podmínky správní exekuce	str.22
5.3.Exekuční výzva a exekuční příkaz	str.23
5.4.Způsoby provedení exekuce	str.24
5.5.Daňová exekuce	str.24
5.5.1. Exekuční titul	str.26
5.5.2. Exekuční příkaz	str.26
5.6.Exekuce na nepeněžitá plnění	str.27
5.7.Odložení a přerušování exekuce	str.27
5.8.Zastavení exekuce	str.28
5.9.Exekuční náklady	str.28
6. Správní exekuce v zemích Evropské unie	str.30
6.1.Rakousko	str.30
6.1.1. Výkon rozhodnutí v rakouské monarchii	str.30
6.1.2. Příslušnost správních úřadů k výkonu rozhodnutí	str.32
6.1.3. Exekuční řízení	str.32
6.1.4. Exekuční prostředky	str.33
6.2.Slovenská republika	str.34
6.2.1. Odklad a upouštění od výkonu rozhodnutí	str.34
6.2.2. Exekuční příkaz	str.35
6.2.3. Prostředky výkonu rozhodnutí	str.36
7. Soudní exekuce	str.38
7.1.Soudní výkon rozhodnutí	str.38
7.1.1. Procesní podmínky výkonu rozhodnutí	str.38
7.1.2. Pravomoc a příslušnost soudu	str.39
7.1.3. Účastníci řízení	str.39

7.1.4.	Obsahové náležitosti návrhu na výkon rozhodnutí	str.40
7.1.5.	Způsoby provedení výkonu rozhodnutí	str.40
7.1.6.	Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí	str.41
7.1.7.	Výkon rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným	str.43
7.1.8.	Náklady za výkon rozhodnutí	str.44
7.1.9.	Skončení výkonu rozhodnutí	str.45
7.2.	Exekuce prováděná soudním exekutorem	str.45
7.2.1.	Působnost soudního exekutora	str.46
7.2.2.	Náležitosti exekučního návrhu	str.46
7.2.3.	Náležitosti pověření soudního exekutora	str.47
7.2.4.	Rejstřík zahájených exekucí	str.48
7.2.5.	Exekuční příkaz	str.48
7.2.6.	Účastníci řízení	str.48
7.2.7.	Způsoby provedení exekuce	str.49
7.2.8.	Odklad a zastavení exekuce	str.50
7.2.9.	Náklady exekuce a odměna soudního exekutora	str.50
8.	Střet exekucí	str.52
9.	Zpeněžení majetku	str.55
9.1.	Dražba	str.55
9.2.	Dražba prováděná soudním exekutorem	str.56
9.2.1.	Účastníci dražby	str.57
9.2.2.	Dražební jednání	str.58
9.2.3.	Rozvrhové jednání	str.59
9.3.	Dražba prováděná finančním úřadem	str.60
9.3.1.	Odhad ceny nemovitosti a určení ceny	str.60
9.3.2.	Dražební vyhláška	str.60
9.3.3.	Rozvrhové jednání	str.61
9.4.	Dražba nedobrovolná podle zákona o veřejných dražbách	str.62
10.	Nové trendy v oblasti exekučního práva	str.63
11.	Závěr	str.67
12.	Resumé	str.70
13.	Zdroje	str.71
14.	Seznam použitých zkratk	str.73
15.	Seznam příloh	str.74

1. Úvod

Pojem exekuce je každodenní téma, které se může týkat každého z nás. Počet exekucí v České republice v posledních letech stále roste. Důvodem je nejen ekonomická krize, ale i nezodpovědný přístup občanů a firem ke svým finančním záležitostem. Problém exekucí není jen problémem právním, ale i morálním.

Ještě v polovině 90. let patřili Češi k nejspornivějším národům v Evropě. Tradičně preferovali úspory před okamžitou spotřebou. V dnešní době se však začala zvyšovat jejich životní úroveň a začali své uspořené peníze utrácet. Na finančním trhu se prezentují, ve stále se zvětšující míře různé úvěrové společnosti nabízející výhodné spotřebitelské úvěry, kterých si lze vzít i několik za sebou v krátké době. Díky těmto úvěrům si tak mnoho domácností může dovolit koupit věci, na které by při svých příjmech nedosáhli. Slogan "Kup teď, splácej potom", přímo láká si nezatěžovat mysl budoucími splátkami.

Těmito malými půjčkami a dalšími běžnými poplatky, které tvoří asi třetinu všech dluhů, např. nezaplacené vyúčtování za mobilní telefony, pokuty za jízdu bez jízdenky v městské hromadné dopravě, poplatky za odpad atd., rapidně vzrůstá zadluženost českých domácností. Z těchto malých a na první pohled neškodných dluhů, se mohou stát v mžiku tisícové částky a to v případě, kdy věřitel začne pohledávku vymáhat prostřednictvím exekuce. Tyto domácnosti se dostávají do dluhových pastí, což vede ke zvyšování podání návrhu na vyhlášení osobního bankrotu.

Cílem této diplomové práce je podat ucelený pohled na historický vývoj exekucí. Jejich rozčlenění na exekuci správní, exekuci daňovou a exekuci soudní prováděnou soudním exekutorem nebo soudy. Dále je mým záměrem tyto exekuce porovnat, a to za jakých podmínek a způsobem může být exekuce v jednotlivých případech prováděna, předpoklady exekučního řízení, jeho zásady, exekuční tituly, střet exekucí a zpeněžování majetku formou dražby.

V této práci jsem se pokusila také porovnat správní exekuci České republiky s právní úpravou našich sousedských zemí Slovenské republiky a Rakouska, které můžeme zařadit do jedné skupiny se společnou tradicí veřejné správy a správního řízení.

V neposlední řadě chci zdůraznit zásadní novelu občanského soudního řádu a exekučního řádu, která má výrazný dopad pro soudní exekuce prováděné soudy a soudními exekutory. Tato novela byla přijata dne 19. září 2012 Poslaneckou sněmovnou České republiky a byla publikována ve Sbírce zákonů pod č. 396/12 Sb., její účinnost nastala od 1. ledna 2013.

V závěru práce, bych chtěla shrnout celkový pohled na exekuce.

Toto téma jsem si vybrala i proto, že jsem dva roky byla zaměstnancem exekutorského úřadu a získané poznatky bych chtěla v této diplomové práci uplatnit.

2. Vývoj exekučního práva

S problémem zadlužení se již setkáváme kolem roku 3 500 př. n. l. (tedy skoro tři tisíce let před vynálezem mincí). Jako platidlo se začaly ze starobylé Mezopotámie používat hliněné tabulky, jako **dlužné úpisy**. Majitel tabulky s dlužným úpisem např. za pronájem půdy, měl nárok nejen na onu půdu, ale mohl žádat i její ekvivalent v podobě stříbra, dobytka nebo pytlů obilí. Rolníci, kteří kvůli neúrodě nedokázali vrátit dluh za osivo nebo pronájem půdy, jej spláceli i svými dětmi „jedna z tvých tří dcer jako záruka za půjčku sto padesáti pytlů zrní“, jak se píše v jedné tabulce, jež se stávaly otroky věřitele, v otroctví posléze mnohdy končily i celé rodiny.

Tabulky kolovaly z ruky do ruky a fungovaly jako oběživo, ovšem za dvou předpokladů:

- věřitelé a dlužníci jsou důvěryhodní
- dluhy nebudou splaceny

Základ společnosti tedy tvořilo systematické zadlužování.

Jedním z prvních vládců byl sumerský král En-metena, který pochopil, že rozumnější a levnější je osvobodit dlužníky a kolem roku 2 400 před n. l., vydal první edikt rušící dluhy a použil k tomu slovo „amargi“ – svoboda. V té době se totiž oddlužení a svoboda chápaly jako jedno a totéž.

Tato praxe periodického rušení dluhu se pak stala pravidlem ve jménu „spravedlnosti, ochrany vdov a sirotků“ nebo babylonského krále Chammurapiho z roku 1 761 př. n. l., aby „silní nemohli utlačovat slabé“.

Zavedly se rituály jako:

- „lámání tabulek“, tím dlužný úpis zanikl
- dlužníci byli propuštěni z vězení, či otroctví ke svým rodinám
- byla jim vrácena půda.¹

V právu římském se setkáváme s vývojem exekučního řízení ve třetí desce **Zákona dvanácti desek čteme:**

1. „Těm, kteří uznali dluh a byli řádně odsouzeni, budiž dáno zákonných 30 dnů.
2. Teprve poté budiž vložena ruka. Ať ho vede před soud.
3. Nesplní-li rozsudek a nezaručí-li se nikdo za něj na soudě, ať ho odvede sebou, spoutá ho buď provazem nebo okovy o váze 15 liber, ne těžšími nebo, pokud bude chtít, lehčími.
4. Jestliže chce, ať žije ze svého. Pokud nežije ze svého, ať ten, kdo ho drží v putech, mu dává dne libru mouky. Pokud chce, ať dává více.
5. Třetího trhového dne ať rozsekají na části. Useknou-li si více či méně, ať jim to neškodí.“²

Z citátu je patrné, že jde o **osobní nebo-li personální exekuci** s důsledky dlužníkovy odpovědnosti vlastní osobou za nesplněný dluh. Romanisté se shodují, že tato úprava exekuce je svou krutostí ojedinělá.

Teprve po opětovných bouřích plebejů dochází roku 326 před n. l. k vydání Poeteliova zákona (Lex Poetelia Papiria). Podle něho bylo stanoveno:

„..... pecuniae creditae bona debitoris, non corpus obnoxium esset.“

„.....za uvěřené peníze, aby ručilo jmění dlužníkovy, a nikoli jeho tělo.“

Poetelioým zákonem bylo zakázáno:

1. Prodat insolventního dlužníka (neschopného platit) do otroctví (trans Tiberim)
2. Mít jej v okovech
3. Usmrtit jej, či dokonce rozsekat.

Poeteliův zákon dovoľoval přimět dlužníka k nuceným pracím, dokud si dluh neodpracoval.³

---

2 Převzato Skřejpek, M.: Texty ke studiu římského práva, Praha, Orac 2001, s. 33

JUDr. Iona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 13

3 JUDr. Iona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 15

Nejstarší procesní právo znalo také **exekuci majetkovou**. Byla pravděpodobně zavedena na základě ediktu prétora Publia Rutilia. Nebyla tak obvyklá a zpravidla se používala pouze pro případy exekuce plynoucí z veřejného práva (např. záležitosti armády). Přibližně roku 17 před. n. l. dochází k vydání Juliova zákona (Lex Julia), jenž umožnil dlužníkovi odvrátit osobní exekuce tím, že postoupil dobrovolně celé své jmění věřiteli, jež se pak prodalo a tím si dlužník zachoval občanskou čest a netrpěl nouzí.

Ve formulovaném, klasickém římském civilním řízení nahradila zákonnou žalobu vztažením rukou (legisactio per manus iniectioem) zásadně žaloba na přisouzené, někdy nazývaná jako žaloba z rozsudku (actio iudicati), při níž po dlužníkově námitce musel žalobce dokázat platnost rozsudku. Actio iudicati vedla přímo k zabavení všeho dlužníkovy majetku. K tomu byl už do prétora Rutilia navíc vyhlášován konkurz, v němž se veřejnou vyhláškou vyzývali ostatní dlužníkovi věřitelé, aby se k řízení přihlásili se svými pohledávkami. Od okamžiku vyhlášení konkurzu se exekvovaný dlužník stával tzv. infamis, tj. osobou bezectnou.⁴

Přihlášení věřitelé zvolili ze svého středu správce konkurzní podstaty a tento správce (magister bonorum) měl ve veřejné dražbě prodat majetek jako celek tomu kupci (bonorum emptor), který nabídl nejvíce. Exekuční řízení a konkurz tak vlastně představovaly nepříznivé důsledky nesplnění rozsudku. K tomu je třeba dodat, že stejné důsledky postihly dlužníka také v následujících případech:

1. Dlužník se skrýval, aby se vyhnul žalobě na soudě
2. Dlužník podle Juliova zákona nečekal na odsouzení a provedl „cessio bonorum“, tj. dobrovolně všechn majetek vydal věřitelům
3. Dlužník podstoupil kapitisdeminuci a nový majitel moci nepřevzal in solidum (jako celek) jeho dluhy
4. Dlužník zemřel bez dědice
5. Dlužník se neobhajoval ve stadiu in iure a zůstal tak indefendus
6. Dlužník ve stadiu in iure, tj. ve stadiu před magistrátem žalobní nárok uznal a dal ve všem žalobci za pravdu, tzv. (confessio in iure).⁵

---

4 JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 16

5 JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 17

Uznání nároku *in iure* vedlo k zahájení exekuce pouze v případě, že žalovaný uznal žalobcův nárok na určitou sumu peněz. Tam, kde uznání mělo charakter jiný (*confessio incerti*), měl být žalovaný donucen, aby sumu upřesnil a nebo žalobci příslušela další žaloba, jejímž cílem byla ne již existence nároku, ale jeho peněžité ocenění.

V poklasickém právu uznání nároku v prvním stádiu řízení kleslo na pouhý důkazní prostředek. V kogničním řízení dvojí hodnocení odpadlo, poklasická doba stanovisko změnila na volnější.⁶

Římské právo ve svém hodně pozdním vývoji též připustilo **majetkovou exekuci singulární**, tedy na jednotlivé dlužníkovy věci, a to jako exekuci výjimečnou a později v době předjustiniánově a podle práva Justiniánova, jako exekuci pravidelnou. V mimořádném úřednickém procesu, který se rozvíjel za císařství a byl posléze přejít justiniánským právem, se již od druhého století objevovala možnost vynutit na dlužníkovi plnění „*in natura*“ za asistence státní moci.

Středověké soudní řízení bylo zejména ovládáno zásadou formálnosti. Celé exekuční řízení bylo rozděleno do šesti na sebe navazujících stupňů, které nebylo možné vynechat:

1. V rámci zahájeného exekučního řízení byla úmluva, což byla upomínka, kterou adresoval oprávněný povinnému a vyzýval ho, aby dobrovolně splnil povinnost, která byla obsažena v soudním nálezu. Musela být provedena do 3 let a 18 neděl, tj. v zemských letech. Jinak oprávněný svůj nárok ztratil.
2. V případě, že úmluva byla neúčinná, následoval zvod, což bylo uvedení oprávněného za statek povinného, který byl povinný vydat nebo zaplatit peněžitou částku, přičemž se povinný měl hojit na uvedené nemovitosti (statku). V této etapě se však ještě nejednalo o přechodu držby. Držitel tedy nadále zůstal povinný.

---

⁶ JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 17
Kinel, J. – Urfus, V.: Římské právo, Praha 1990, s. 131-132

3. V případě, že se jednalo o exekuci na vydání statku, tato končila obranným listem, což byla úřední výzva povinnému od úřadu nejvyššího purkrabího, aby prosouzený statek vydal. V případě, že povinný neuposlechl, hrozil mu trest smrti za odboj právu.
4. U exekučního řízení na vyplacení peněžité částky následovalo po svodu panování. Oprávněný musel třikrát navštívit s komorníky od zemských desek statek povinného, shromáždil poddané a rychtáře a oznámil jim, že si bude brát tolik obilí a dobytka, kolik je třeba na zaplacení úroků ze sumy, kterou vysoudil.
5. Dalším úkonem v rámci exekuce na zaplacení peněžité částky bylo odhádání, což byl úředně provedený odhad nemovitosti dlužníka, aby se zjistila jeho hodnota v poměru k prosouzené částce, kterou povinný dosud nezaplátil.
6. Posledním exekučním stupněm byl panování či vdědění, kdy oprávněný za přítomnosti komorníků shromáždil poddané, přijal od nich slib poddanosti a symbolicky před jejich zraky spálil došek ze střechy stavení, aby tak doložil své právo skutečného vlastníka, který může statek nejen užívat, ale i zničit. Povinný se v této fázi již nemohl bránit, protože jakýkoli odpor by byl považován za odboj (odporování právu).

Takto je popsán exekuční proces dle zemského práva. U městských soudů, kde bylo procesní právo ovlivněno více právem římským a kanonickým, byl proces poněkud jednodušší a tím i rychlejší. Stačí nahlédnout zejména do Koldínova zákoníku z roku 1579.

Nová etapa vývoje procesního práva, a tím i práva exekučního začíná **v osvícenské době** za vlády císaře Josefa II. Ten v roce 1781 vydal obecný soudní řád, který na následujících sto let ovlivnil další vývoj občanského soudního řízení. Zejména se začalo důsledně odlišovat civilní a trestní řízení.

Důležitým mezníkem ve vývoji celého procesního práva a tím i práva exekučního byl rok 1895, kdy byla vydána řada předpisů upravujících jednotlivá stádia civilního řízení a organizaci a složení soudů. Byla vydána tzv. Jurisdikční norma

s uvozovacím zákonem (zákony č. 110/1895 ř.z. a č. 111/1898 ř.z.), nový civilní soudní řád s uvozovacím zákonem (zákony č. 112/1895 ř.z. a č. 113/1895 ř.z.) a nový exekuční řád s uvozovacím zákonem (zákony č. 78/1896 ř.z. a č. 76/1896 ř.z.). V exekučním řízení se vzhledem k jeho povaze udržela zásada legálního pořádku.

V roce 1918 vznikla Československá republika, která svým prvním zákonem č. 11/1918 Sb. převzala pro české země rakouský a pro Slovensko a Podkarpatskou Rus uherský právní řád. V oblasti procesního práva nastal právní dualismus. Stejně jako v ostatních právních odvětvích i v občanském právu procesním však byla snaha o jeho unifikaci. Na sjednocení civilního procesu na celém území československého státu se začalo pracovat v roce 1922 a prvý výsledek byl dosažen v roce 1928, když příslušné komise pracující v Praze a Bratislavě, předložily osnovu procesního kodexu. Ministerstvo unifikací na základě ní vypracovalo do roku 1931 definitivní text a uveřejnilo ho pod názvem „Návrh zákona o soudní příslušnosti a civilního řádu soudního“.

Roku 1934 byla připravena i osnova nového exekučního zákona. Návrhy vycházely především z rakouských a z novějších československých předpisů. V roce 1937 unifikační proces měl dostoupit poslednímu stupně tím, že společně s osnovou občanského zákoníku předložila vláda Národnímu shromáždění i návrh zákona o soudní příslušnosti a o civilním soudním řízení spolu s osnovou uvozovacího zákona. Osnova zásadně odmítala reformu sledovala jen unifikaci. Do konce první republiky se ji v parlamentu nepodařilo prosadit, a tak k unifikaci procesních předpisů nedošlo. V poválečném Československu tedy platil právní řád z první republiky a tím i rakouské a uherské právní předpisy, které se v oblasti procesního práva v zásadních věcech do roku 1950 nezměnily.⁷

---

7 JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 21

Ke změně dochází po roce 1948, kdy v důsledku přijetí nové Ústavy 9. května byla vyhlášena tzv. Právnická dvouletka, v rámci níž mělo ministerstvo spravedlnosti za úkol zlikvidovat dosavadní právní řád a vytvořit základy tzv. Socialistického právního řádu. Procesní právo pochopitelně se stalo předmětem pozornosti jako jedno z prvních. Materiální předpoklady ke změnám byly vytvořeny již prosazením nové organizace soudnictví na základě zákona o zlidovění soudnictví (zákon č. 319/1948 Sb.).

Nová právní úprava občanského soudního řízení našla své vyjádření v zákoně č. 142/1950 Sb., jenž nabyl účinnosti 1. ledna 1950. Celé občanské právo procesní bylo shrnuto do jednoho kodexu (občanského soudního řádu) a tím i exekuční proces byl zahrnut do tohoto kodexu.

Občanský soudní řád z roku 1950 platil do vydání nového do dnešní doby posledního civilněprocesního kodexu v roce 1963, který byl mnohokrát doplněn.⁸

Změny exekučního řízení se dotkly až v novele občanského soudního řádu publikované pod č. 519/1991 Sb.. Zásadní novela občanského soudního řádu a exekučního řádu, byla publikována ve Sbírce zákonů pod č. 396/12 Sb., s účinností od 1. ledna 2013.

---

8 JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 2005, s. 21

3. Prameny exekučního řízení

Relativní samostatnost civilního exekučního řízení je patrná i z jeho zařazení v rámci **Zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů**, tvoří jeho šestou část pod názvem výkon rozhodnutí. V této části je upraven postup soudu při vykonávacím řízení, jehož předmětem může být peněžité i nepeněžité plnění.

Tato část se člení na osm hlav:

Hlava první – Nařízení a provedení výkonu rozhodnutí

Hlava druhá – Srážky ze mzdy

Hlava třetí – Příkázání pohledávky

Hlava čtvrtá – Správa nemovitosti

Hlava pátá – Prodej movitých věcí a nemovitostí

Hlava šestá – Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech

Hlava sedmá – Postižení podniku

Hlava osmá – Uspokojení práv na nepeněžité plnění

V roce 2001 vstoupil v platnost velmi očekávaný, ale stále dosti diskutovaný **Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů**, jenž byl doposud devětkrát novelizován a skládá se ze 14 hlav, které upravují předpoklady pro zastávání exekutorského úřadu, soudního exekutora a jeho zaměstnance, provedení exekuce, způsoby exekuce a další činnosti exekutora:

Hlava první – Základní ustanovení

Hlava druhá – Exekutor

Hlava třetí – Exekuční činnost

Hlava čtvrtá – Způsoby provedení exekuce

Hlava pátá – Další činnost exekutora

Hlava šestá – Náklady exekuce a náklady oprávněného

Hlava sedmá – Odměna exekutora

Hlava osmá – Manipulace se spisy a jejich úschova

Hlava devátá – Samospráva exekutorů

Hlava desátá – Kárná odpovědnost exekutora, kandidáta a koncipienta

Hlava jedenáctá – Zvláštní ustanovení o doručování

Hlava dvanáctá – Správní delikty

Hlava třináctá – Centrální evidence exekucí

Hlava čtrnáctá – Přejícná a závěrečná ustanovení

Pro činnost soudu v exekučním řízení je rovněž důležitá **Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy**. Civilním exekucím je věnována jeho devátá část Výkon rozhodnutí v občanskoprávních věcech (§ 45 - § 73).

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. O exekucích pojednává Hlava jedenáctá rozdělena do tří oddílů § 103 - § 129:

Díl 1 – Úvodní ustanovení

Díl 2 – Exekuce na peněžitá plnění

Díl 3 – Exekuce na nepeněžitá plnění

Tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen správní orgán).⁹

9

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Vyhláška č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Působnost zákona je upravena v § 1, kdy je stanoveno, že tento zákon upravuje správu daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně, které jsou příjmem státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo rezervních fondů organizačních složek státu, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů nebo Národního fondu. Způsoby provedení exekuce jsou uvedeny v § 73 - § 73a) a jiné nejsou přípustné.

Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti

Vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí

Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje veřejné dražby a vznik, trvání a zánik některých právních vztahů s tím souvisejících.¹⁰

---

10   Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
         Vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti
         Vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí
         Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí
         Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů

4. Exekuce

Jedním ze základních sporných momentů naší právní úpravy, který je vhodný hned na začátku vymezit je používání pojmu **výkon rozhodnutí a exekuce**.

Samotný pojem **výkon rozhodnutí** je relativně novým názvem, který zvolil zákonodárce v roce 1963, a to zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Podle tehdejších představ šlo o vhodnější český název, než dřívější obecný termín **exekuce**.

Obecný termín exekuce přežil, a od 90. let 20. století se k němu česká legislativa opět vrací zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a zákonem č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), na základě kterých se používá termínu daňová exekuce, správní exekuce, exekuce prováděná soudními exekutory.

Z praxe je ovšem běžné, že i pro soudní výkon rozhodnutí se běžně používá název exekuce a i některá odborná literatura preferuje jednotnou terminologii v podobě exekuce.

V současné právní úpravě rozeznáváme v České republice několik druhů exekučních řízení:

1. **Soudní exekuce**, které rozlišujeme podle toho zda jsou prováděny:
  - **soudy** – základní právní úprava je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.
  - **soudním exekutorem** – upraveno zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).
2. **Správní exekuce** – upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů.
3. **Daňové exekuce** – prováděné správcem daně dle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších právních předpisů.

- 4. Trestněprávní exekuce** – upraveno zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů – jedná se o exekuce v trestním řízení soudním.

V dalších kapitolách se budu zabývat exekucí správní a daňovou a soudní prováděnou soudy a soudními exekutory. Exekuci trestněprávní jsem pouze uvedla z důvodu kompletního rozdělení jednotlivých druhů exekucí.

4.1. Současná právní úprava jednotlivých exekucí

Pro exekuce soudní vykonávané soudy a soudním exekutorem, tak i pro exekuce správní a daňové je Občanský soudní řád předpisem obecné povahy. V roce 2001 vstoupil v platnost zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), který zakotvil v našem právu soudní exekuci. Impulsem k jeho vydání bylo především po roce 1989 zahlcení soudů z důvodu velkého počtu výkonu rozhodnutí a absolutní nemožnost tento náklad vyřizovat v adekvátních časových úsecích.

Exekuční řád je ve speciálním poměru k občanskému soudnímu řádu, což znamená, že je třeba nejprve použít ustanovení exekučního řádu a teprve v případě, kdy takového speciálního ustanovení v exekučním řádu chybí, lze použít občanský soudní řád.

Exekučním řádem byla založena nová právnická profese soudního exekutora, který je povinen vykonávat svědomitě své povolání a při jeho výkonu a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost exekutorského povolání nebo ohrozit důvěru v nezávislý, nestranný a spravedlivý výkon exekuční činnosti. Soudní exekutor rozhoduje o průběhu exekuce, nese za tento průběh odpovědnost a zákonem jsou mu svěřeny široké pravomoci k zajištění úspěchu exekuce a výkonu další činnosti. Stát na exekutora přenesl část svých mocenských pravomocí a stanovil, jakým způsobem bude exekutor tyto pravomoci vykonávat.¹¹

---

¹¹ „Soudní exekutor“, je z jistého pohledu soukromým podnikatelem a že jeho činnost je třeba odlišit od výkonu rozhodnutí prováděných soudy (tzv. soudními vykonavateli) a též od exekuce správní a exekuce daňové

Od platnosti zákona č. 120/2001 Sb. existovala, tzv. „dvojkolejnost výkonu rozhodnutí.“ Na jedné straně fungovaly klasické soudní výkony rozhodnutí, které byly vykonávány soudními vykonavateli a na straně druhé exekuce prováděné prostřednictvím soudních exekutorů. Oba způsoby výkonu se přitom týkaly v podstatě stejných exekučních titulů, vymezených v § 274 občanského soudního řádu a v § 40 exekučního řádu. Věřitel si mohl volit ze tří způsobů vymáhání pohledávky, a to soudním výkonem rozhodnutí, exekucí provedenou soudním exekutorem a prostřednictvím správní exekuce.

Nová právní úprava od 1. ledna 2013 sice nezrušila ani jeden z těchto způsobů, ale jasně specifikovala, ve které situaci se má postupovat podle občanského soudního řádu a ve které podle exekučního řádu.

Správní exekuce je upravena správním řádem, který vstoupil v platnost k 01.01.2006. V rámci správní exekuce je možno vykonávat pouze exekuční tituly, které vydal správní orgán. Ten pak dle svého zvážení může provedením exekuce pověřit např. soudního exekutora. Z úpravy ve správním řádu je vypuštěna exekuce na peněžité plnění, jejíž vedení se přesouvá do řízení podle zákona o správě daní a poplatků. Správní exekuce je ze všech druhů exekucí nejméně používanou, a to hlavně z tohoto důvodu, že exekuci v rámci správního řádu lze nařídit pouze na nepeněžité plnění.¹²

Daňová exekuce je právně upravena zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o speciální úpravu. Obecná právní úprava této problematiky je obsažena v zákoně č. 99/1963 Sb., o občanském soudním řádu. Platí zásada, že při výkladu právní úpravy se vychází nejprve ze zákona o správě daní a poplatků a až následně je možno použít ustanovení občanského soudního řádu. § 99 zákona o správě daní a poplatků navíc výslovně vylučuje použití ustanovení správního řádu pro daňová řízení s výjimkou postupu podle § 175 při vyřizování stížností.¹³

---

12 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

13 Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

4.2. Předpoklady exekuce

Exekuční řízení předpokládá existenci určitých podmínek, za nichž může být exekuce prováděná. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, nemůže být nucené uskutečnění práva nařízeno, ani provedeno.

Základní podmínkou, aby mohlo být exekuční řízení nařízeno a vedeno, a to bez ohledu na to, zda se jedná o občanskoprávní exekuci, daňovou nebo správní je existence listiny, tzv. **exekučního titulu**, která byla vydána orgánem nadaným rozhodovací pravomocí a ukládá povinnému povinnost k plnění nebo listiny, ve které na sebe dlužník tuto povinnost převzal dobrovolně a souhlasil s nuceným výkonem, pokud povinnost ve stanovené lhůtě nesplní. Veškeré exekuční řízení je spojeno s existencí exekučního titulu. Jedná se o základní podmínku, která je společná pro všechny druhy exekucí, ať již se jedná o soudní, správní či daňové exekuce.

Titulem se rozumí listina vydaná oprávněným orgánem, která má předepsanou formu a ve které se ukládá určité osobě povinnost něco v určité době splnit.

Náležitosti exekučního titulu:

- 1. Materiální náležitosti** – vyjadřují obsahovou určitost exekučního titulu, podle kterého se exekuce vede, vymezení účastníků (oprávněného, povinného), předmětu plnění, rozsahu plnění, způsobu plnění, lhůty ke splnění uložené povinnosti, potvrzení o vykonatelnosti titulu.¹⁴

---

14 Usnesení NS, sp.zn. 20 Cdo 1258/2005: Jednou ze základních náležitostí materiální vykonatelnosti rozhodnutí je, aby v něm byl vymezen rozsah a obsah povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí nařízen

Usnesení NS, sp.zn. 20 Cdo 3036/2005: Nikoli každá (nýbrž jen výkladem neodstranitelná) vada titulu způsobuje jeho materiální nevykonatelnost

Usnesení NS, sp. Zn. 28 Cdo 3045/2005: Je-li vyklizovaný byt ve vykonávaném rozhodnutí identifikován dostatečně určitě tak, aby jej při výkonu rozhodnutí nebylo možné zaměnit s bytem jiným, nelze rozhodnutí upřít vykonatelnost jen proto, že neuvádí patro nebo podlaží, v němž byt je

- 2. Formální náležitosti** - podmínky vykonatelnosti jsou určeny těmi právními předpisy, podle kterých je rozhodnutí vydáno. Z exekučního titulu, v němž se povinnému ukládá nějaké plnění, které by mělo být dosaženo při výkonu rozhodnutí, musí být zřejmá vykonatelnost tohoto výroku. Splnění podmínky, aby titul předložený k exekuci byl (formálně) vykonatelný, posuzuje soud při nařízení exekuce vždy. Vykonatelnost soudních rozhodnutí v občanském soudním řádu je upravena odchylně pro rozsudek a odchylně pro usnesení. Uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku nebo, jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozsudku, rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění. Není-li v rozsudku uložena povinnost k plnění, je rozsudek vykonatelný, jakmile nabyl právní moci.

V případě, kdy je povinnost uložena usnesením, lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení, jejím uplynutím je usnesení vykonatelné.

Exekuční tituly můžeme rozdělit na tuzemské a cizozemské.

1. Tuzemskými tituly jsou:

- a) vykonatelná rozhodnutí, vydaná v občanském soudním řízení, např. vykonatelné rozsudky, usnesení, platební rozkazy a soudem schválené smíry
- b) vykonatelné rozhodnutí soudu a jiných orgánů činných v trestním řízení pokud přiznávají právo, zavazují k povinnosti nebo postihují majetek
- c) vykonatelný rozhodčí nález
- d) notářský zápis se svolením k vykonatelnosti
- e) vykonatelné rozhodnutí orgánu veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků a jiných rozhodnutí, jakož i vykonatelný smír
- f) vykonatelné rozhodnutí a výkaz nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení.

2. Cizozemskými tituly jsou:

- a) rozhodnutí orgánů cizího státu ve věcech osobních, rodinných a majetkových práva, soudní smíry a cizí notářské listiny
- b) rozhodčí nálezy vydané v cizím státě. Předpokladem je, že je zaručena vzájemnost, a že tyto nálezy budou českými soudy uznány.¹⁵

Z dalších možných **exekučních titulů je i uznání dluhu**, případně uznání závazku. Uznání dluhu definuje občanský zákoník v ustanovení § 558 a uznání závazku je specifikováno v ustanovení § 323 obchodního zákoníku. Aby mohla být tato skutečnost posuzována jako exekuční titul, musí dojít k uznání dluhu nebo závazku formou notářského zápisu. Je nutné, aby před notářem uznal (tj. podepsal) dluh jak dlužník, tak i věřitel.

Exekutorské zápisy mohli provádět i samotní exekutoři. Od 1. ledna 2013 však došlo ke zrušení této možnosti a zápisy mohou již sepisovat pouze notáři.

4.3. Zásady exekučního řízení

Přesné vymezení zásad exekučního řízení se jeví poněkud obtížné. Jak již bylo uvedeno, exekuční řízení zná několik druhů exekucí, které se od sebe podstatně liší. Diferují se od sebe dokonce i jednotlivé způsoby exekucí v rámci těchto druhů. To má za následek, že jednotlivé druhy exekucí, či jejich způsoby jsou ovládány někdy odlišnými zásadami.

Obecné základní zásady civilního řízení se uplatňují i v řízení exekučním, ovšem některé se prosazují výrazně intenzivněji, jiné jsou naopak potlačeny, což je podmíněno povahou exekučního řízení. V této souvislosti je namístě poukázat zejména na tyto zásady:

---

15 Ilona Schelleová, Jak vymáhat dluhy právní cestou, Copyright Computer Press 202, vydání první, s. 67-68

1. Zásada materiální pravdy

Vychází z respektování i v postupu soudu při dokazování rozdílů mezi nalézacím řízením sporným a nesporným a z toho dovozuje, že sporné řízení musí být ovládáno zásadou projednací, zatímco řízení nesporné zásadou vyšetřovací. Pojetí této zásady spojuje jednoznačné důsledky s nesplněním důkazní povinnosti účastníka nalézacího řízení sporného, nebo umožňuje soudu rozhodnout jen na základě provedených důkazů, aniž by mu současně ukládalo povinnost zjišťovat „skutečný stav věci“

2. Zásada volného hodnocení důkazů

Pokud v rámci exekučního řízení dochází k procesu dokazování, posuzuje soud provedené důkazy volně.

3. Zásada dispoziční

Exekuční řízení má povahu sporu, takové řízení nemůže být zahájeno bez návrhu oprávněného a ani v něm nesmí být pokračováno proti vůli oprávněného.

4. Zásada oficiality

Pokud má exekuční řízení povahu řízení nesporného, např. bez návrhu může soud zahájit exekuční řízení o výchově nezletilých dětí.

5. Zásada projednací

Neplatí ve všech druzích exekučního řízení. Tato zásada platí u exekučního řízení sporného, kde jsou další typické zásady - **zásada veřejnosti, rovnosti účastníků, ústnosti, přímosti, hospodárnosti**. Naopak v případě, kdy má exekuční řízení povahu řízení nesporného je ovládáno **zásadou vyšetřovací**.

6. Zásada rozhodování samosoudcem

Zásada senátního rozhodování v exekučním řízení neplatí, protože exekuci provádí vždy předseda senátu v součinnosti se soudním vykonavatelem, který má v exekučním řízení postavení samosoudce.

7. Zásada přednosti

Když musí být přednostně uspokojeny pohledávky určitého druhu např. výživné, daně a poplatky (§ 279 odst. 2 OSŘ).

8. Zásada priority

Oprávnění jsou uspokojováni v určitém pořadí.

9. Zásada proporcionality

Podle níž se uspokojují všechny pohledávky podle výše poměrně k docílenému výtěžku.

10. Zásada legálního pořádku

Postup soudu je přesně předepsán. Nejprve musí být o exekuci rozhodnuto a poté vykonáno.

Exekuční řízení vychází většinou z kombinace těchto uvedených zásad.¹⁶

---

16 JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, Exekuční řízení, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., s. 33
Horzinková, E., Novotný, Správní právo procesní, V., 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, s. 280

5. Správní exekuce

Vykonávací (exekuční) řízení je relativně samostatnou a speciálně upravenou částí správního procesu. Správní exekuce slouží pouze k výkonu exekučních titulů vydaných správními orgány. Na druhé straně správní rozhodnutí může být vykonáváno buď příslušnými správními orgány, nebo prostřednictvím soudního exekutora. Výběr přísluší vymáhajícímu správnímu orgánu nebo oprávněnému účastníkovi řízení. Správní řád ani zvláštní zákony nestanoví, zda je v konkrétním případě k provedení výkonu rozhodnutí příslušný správní orgán nebo soudní exekutor.

Rozhodující pro volbu způsobu provedení exekuce bude nejčastěji reálná vyhlídka na úplné a rychlé vymožení pohledávky.

V rámci správní exekuce nejen vymáhá správní orgán povinnost, kterou v určitém správním řízení uložil, ale návrh na zahájení může podat i libovolná osoba, které bylo vykonatelným správním rozhodnutím přiznáno určité právo, případně byl správním orgánem schválen vykonatelný smír a z tohoto smíru ji vymáhané právo plyne. Návrh na zahájení správní exekuce se podává k exekučnímu správnímu orgánu. Pokud jím je ten správní orgán, který vydal exekuční titul, pak o zahájení vykonávacího řízení, ve kterém vystupuje jako exekuční správní orgán a zároveň je v pozici oprávněného, rozhodne z úřední povinnosti. Exekuční správní orgán musí o návrhu rozhodnout ve lhůtě 30 dnů.

Exekuční řízení je ovládáno základními zásadami:

- dispoziční a projednací
- rovnosti stran
- přiměřenosti a vhodnosti
- přednosti
- priority a proporcionality.¹⁷

---

17 Horzinková, E., Novotný, Správní právo procesní, V., 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, s. 280

5.1. Exekuční správní orgán

Správní orgán, který je podle zákona příslušným k exekuci. V případě na nepeněžitá plnění de lege lata (§ 107 SŘ):

1. Správní orgán, který sám vydal v prvním stupni nebo schválil exekuční titul, je-li orgánem moci výkonné.¹⁸
2. Obecní úřad (úřad městyse, městský úřad, magistrát, úřad městského obvodu nebo městské části), krajský úřad, pokud sám vydal v prvním stupni nebo schválil exekuční titul nebo pokud tak učinil jiný orgán obce nebo kraje.¹⁹
3. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, pokud jej o to požádá správní orgán mající sídlo v jeho správním obvodu, který sám vydal v prvním stupni nebo schválil exekuční titul.
4. Obecný správce daně je ve vztahu k exekuci na peněžitá plnění např. Celní úřad místně příslušný podle zvláštního zákona - půjde zde nejspíše o zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb.²⁰

5.2. Procesní podmínky správní exekuce

Správní exekuce může být provedena jen za předpokladu, že jsou splněny zákonem stanovené procesní podmínky. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, nemůže být exekuce nařízena ani prováděna.

Platí tyto procesní předpoklady:

1. Existuje podklad pro exekuci - exekuční titul, který musí mít stejné náležitosti jako exekuční tituly vydané v občanském soudním řízení listinnou formu a musí obsahovat náležitosti, které jsou stanoveny příslušným předpisem, podle kterého bylo takové rozhodnutí vydáno.

---

18 k pojmu „orgán veřejné moci výkonné“ viz hlava třetí Ústavy České republiky

19 jiným orgánem obce může být zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, tzv. zvláštní orgán obce či obecní policie, jiným orgánem kraje pak zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman či tzv. zvláštní orgán kraje

20 Skulová, Soňa et al. Správní právo procesní, Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 332

Exekučním titulem může být:

- vykonatelné rozhodnutí
- vykonatelný smír.

2. Uplynula stanovená lhůta ke splnění povinnosti.

3. Nedošlo k prekluzi (zániku) možnosti vymáhání plnění (právo vymáhat nezaplacenou pokutu se promlčuje až po šesti letech po roce, ve kterém se stala vymahatelnou. Pokud byl proveden úkon směřující k vymožení pokuty, přerušuje se promlčecí lhůta a začíná běžet nová po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl povinný účastník o tomto úkonu vyrozuměn a pokutu lze vymáhat až do dvaceti let od konce roku, kdy se stala splatnou.²¹

Ostatní rozhodnutí lze vykonat do šesti let po uplynutí lhůty určené pro jejich zaplacení. Lhůta pro nařízení provedení exekuce na nepeněžitě plnění je pětiletá lhůta a zahájené řízení musí být do deseti let skončeno od prvního dne vykonatelnosti exekučního titulu.²²

4. Byl podán návrh nebo podnět na správní exekuci.

5. Existence příslušného správního orgánu.

5.3. Exekuční výzva a exekuční příkaz

Správní exekuce je relativně samostatnou částí celého řízení ve věci. Je proto povinností exekučního správního orgánu nejprve vyzvat dlužníka, aby v určené náhradní lhůtě splnil povinnost uloženou mu vykonatelným rozhodnutím nebo vykonatelným smírem.

---

21 Horzinková, E., Novotný, Správní právo procesní, V., 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, s. 283

22 Horzinková, E., Novotný, Správní právo procesní, V., 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, s. 284

Exekuční výzva musí mít náležitosti správního rozhodnutí a účastník řízení (dlužník) se proti výzvě může odvolat. Odvolání se podává nadřízenému správnímu orgánu a nemá odkladný účinek. Se zahájením exekučního výkonu je nutno vyčkat až do uplynutí stanovené lhůty, v níž má dlužník možnost splnit uloženou povinnost. Pokud hrozí nebezpečí, že účel vymáhání bude zmařen, lze vymáhat neprodleně bez výzvy na základě exekučního příkazu. Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi, kterému je uloženo splnit povinnost uvedenou v exekučním příkazu. Dlužník může podat proti exekučnímu příkazu námitky do 15 dnů. O námitkách rozhodne správní orgán, který nařídil exekuci.

5.4. Způsoby provedení správní exekuce

Provedení správní exekuce se liší podle toho, zda je vymáháno peněžité nebo nepeněžité plnění.

Správní exekuce na peněžité plnění nemá ve správním řádu (vyjma ustanovení § 106) vlastní úpravu. Ustanovením § 106 odst. 3 správního řádu je stanoveno, že na peněžité plnění lze provést pouze způsoby uvedenými v zákoně o správě daní a poplatků, který nabyl účinnosti 1. ledna 2011. Při jejich uplatnění se přiměřeně použijí příslušná ustanovení občanského soudního řádu.

5.5. Daňová exekuce

Daňová exekuce slouží pouze k vymáhání daňových nedoplatků a nedoplatků na pokutách, udělených v daňovém řízení. Vymáhajícím orgánem a zároveň v pozici oprávněného je správce daně, tedy finanční úřad, který kromě využití tohoto typu exekučního řízení může podat exekuční návrh prostřednictvím soudního exekutora.

Právní úprava daňové exekuce je obsažena v daňovém řádu a subsidiárně se využívá občanský soudní řád.

Daňové exekuci mohou předcházet dle zákona o správě daní a poplatků následující instituty:

- 1. zajišťovací příkaz** § 71 zákona o správě daní a poplatků – kdy se předchází preventivně problémům, které vznikají s vybíráním a vymáháním daňových nedoplatků. Důvody, na základě kterých se vydává zajišťovací příkaz nejsou zákonem stanoveny. Institut zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň přichází v úvahu, např. u zjevně předlužených daňových subjektů, subjektů vyhýbající se placení daní apod..
- 2. zástavní právo** dle § 72 zákona o správě daní a poplatků – slouží k zajištění pohledávky a jejího příslušenství. Zastavit lze prakticky cokoli, ať už se jedná o movitou věc, nemovitost, pohledávku, cenný papír atd.. Zástavní právo vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí správce daně o jeho zřízení. V praxi nejčastěji zřizuje správce daně zástavní právo k nemovitosti.

Daňová exekuce, na rozdíl od exekucí prováděných v rámci soudního výkonu rozhodnutí a soudním exekutorem je zahajována výzvou dle ust. § 73 daňového řádu, kterou je vyzván daňový dlužník k dodatečnému uhrazení daňového nedoplatku v náhradní lhůtě, s tím, že může proti výzvě podat odvolání. Odvolání nemá odkladný účinek. V případě, že hrozí nebezpečí, že účel vymáhání bude zmařen, lze zahájit vymáhání i bez výzvy.²³

Zákon o správě daní a poplatků blíže neupravuje podrobnosti daňové exekuce. Pro výkon daňové exekuce musí správce daně přiměřeně použít ustanovení občanského soudního řádu. Pokud je určitá část upravena v obou zákonech, má zde přednost úprava provedena v zákoně o správě daní a poplatků.

Účastníkem řízení je v daňové exekuci oprávněný (správce daně) a povinný (daňový dlužník).

---

23 Rozsudek KS v Hradci Králové, čj. 51 CA 81/2204: „Použití institutu exekuce bez výzvy je možné na základě správního uvážení správce daně spočívajícího v posouzení, zda je třeba vzhledem ke konkrétním okolnostem případu přistoupit k okamžitému vymáhání nedoplatku, neboť další prodloužení lhůty k zaplacení by mohlo účel vymáhání zmařit. Pokud správce daně shledá, že podmínky ust. § 73 odst. 2 daňového řádu byly naplněny, musí s těmito konkrétními důvody subjekt obeznámit, resp. Následně musí svoje správní uvážení minimálně v rozhodnutí o odvolání dostatečně odůvodnit

5.5.1. Exekučním titulem je:

1. **vykonatelný výkaz nedoplatků** – výkaz nedoplatků je základním exekučním titulem pro daňovou exekuci, tak i pro exekuci dle exekučního řádu. Musí obsahovat podle § 73 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků přesné označení daňového dlužníka, druh daně, výše nedoplatku, údaje o původní splatnosti dlužné daně, den k němuž se výkaz nedoplatků sestavuje a doložku vykonatelnosti.
2. **vykonatelné rozhodnutí ukládající peněžité plnění** – jsou to platební výměry, rozhodnutí o uložení pokuty, zajišťovací příkaz. Rozhodnutí je vykonatelné, jestliže proti němu nelze podat řádný opravný prostředek a nebo jestliže podání řádného opravného prostředku nemá odkladný účinek a uplynula-li lhůta plnění dle § 32 odst. 13 zákona o správě daní a poplatků.
3. **splatná částka zálohy na daň** – záloha je podle § 67 zákona o správě daní a poplatků povinná platba na daň, kterou je povinen daňový poplatník platit v průběhu zdaňovacího období. Dluží-li daňový subjekt pouze splatnou částku zálohy na daň, nemusí správce daně sestavovat výkaz nedoplatků.

O zahájení daňové exekuce rozhodne z úřední povinnosti správce daně a to tak, že vydá daňový exekuční příkaz, který může znít na provedení exekuce:

- příkázáním pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank nebo jiné pohledávky
- srážkou ze mzdy nebo jiného příjmu
- prodejem movitých věcí
- prodejem nemovitostí
- nebo postižením jiných majetkových práv.

5.5.2. Exekuční příkaz je:

rozhodnutím v daňovém řízení, které se doručuje daňovému dlužníkovi, ručiteli a dalším zúčastněným osobám, kterým jsou tímto příkazem ukládány povinnosti. Proti tomuto exekučnímu příkazu mohou všechny tyto jmenované osoby podat do 15 dnů ode dne, kdy se o úkonu dověděly, podat námitku. O námitce

rozhoduje správce daně, který exekuci nařídil. Námitka nemá odkladný účinek. V případě, kdy byl exekuční příkaz vydán bez předchozí výzvy k zaplacení v náhradní lhůtě, je možno se proti němu odvolat.²⁴

Správní orgán provádějící exekuci nemůže k výkonu rozhodnutí použít jiných prostředků než těch, které stanoví část šestá zákona o správě daní a poplatků.

5.6. Exekuce na nepeněžitá plnění

Upravuje v základním rozsahu přímo správní řád. Exekuce k vymožení nepeněžitě povinnosti se řídí povahou uložené povinnosti. Lze ji provést výhradně těmito způsoby:

- provedení náhradního výkonu v případě zastupitelného plnění
- přímé vynucení v případě nezastupitelného plnění (zejména vyklizením, odebráním movité věci nebo předvedením)
- ukládání donucovacích pokut.²⁵

5.7. Odložení a přerušení exekuce

Exekuční správní orgán může na žádost povinného nebo i bez žádosti odložit nebo přerušit výkon exekuce, zejména požádá-li povinný o posečkání splnění povinnosti nebo může požádat o zaplacení povinnosti ve splátkách. Bez žádosti exekuční orgán odloží pokud se šetří skutečnosti rozhodné pro částečné nebo úplné zrušení exekuce. Pominou-li důvody, které vedly k odložení nebo přerušení exekuce a nedojde-li k jejímu zastavení, pokračuje exekuční správní orgán v exekuci podle § 65 odst. 2 správního řádu.

---

24 Rozsudek NSS ze dne 29.5. 2008, čj. 5 Afs 145/2007-107: Ten, kdo omylem poukázal peněžní prostředky na účet daňového dlužníka, na nějž správce daně vydal příkaz na příkázání pohledávky na peněžní prostředky na účtech vedených u bank podle § 73 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, není osobou oprávněnou podat proti exekučnímu příkazu námitky podle § 73 odst. 8 citovaného zákona, protože není daňovým dlužníkem ani ručitelem, ani mu nebyly exekučním příkazem uloženy povinnosti a není ani plátcem působícím v rámci zajišťovacího a vymáhavého řízení podle § 7 odst. 2 citovaného zákona. Pokud přesto námitky podal, postupoval správce daně správně podle § 27 odst. 1 písm. c) citovaného zákona, když řízení o jeho námitkách zastavil.

25 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

5.8. Zastavení exekuce

Exekuční správní orgán prováděnou exekuci na žádost nebo z moci úřední usnesením, proti kterému se nedá odvolat, zastaví v těchto případech:

- po nařízení exekuce zanikla povinnost
- po nařízení exekuce zaniklo právo provádět exekuci
- zastavení exekuce požádal ten, na jehož žádost byla exekuce nařízena
- průběh exekuce ukazuje, že by její pokračování bylo spojeno s mimořádnými nebo nepoměrnými obtížemi
- zjistí se, že exekuce byla nařízena k vymožení neexistující povinnosti nebo neexistujícímu povinnému.

Provedení exekuce je nepřípustné, protože před nařízením exekuce existoval důvod, pro který exekuci nebylo možno provést.

5.9. Exekuční náklady

Při správní exekuci na **peněžitá plnění** se k dlužné částce přičítají náklady exekuce, tj. náklady za výkon zabavení, za výkon prodeje a hotové výdaje exekučního správního orgánu.

Nákladem zabavení je náklad, na který vzniká právo v okamžiku odeslání exekučního příkazu. Výše nákladu činí 2 % z dlužné částky, nejméně však 200,- Kč a zaokrouhluje se na celé stokoruny dolů (§ 73a ZSDP). Úhradu exekučních nákladů ukládá vymáhající orgán dlužníkovi nebo ručiteli exekučním příkazem.

Náhrada nákladů prodeje odpovídá nákladům za prodej zabavených věcí. Nárok vzniká okamžikem, kdy je zahájena dražba a sepsána úvodní věta dražebního protokolu. Výše a výpočet částky jsou stejné jako u nákladů zabavení.

Hotovými výdaji jsou např. náklady za znalecké posudky, skladné při úschově zabavených věcí. Hotové výdaje se hradí do 30 dnů od písemného sdělení jejich výše dlužníkovi. Proti tomuto rozhodnutí lze podat námitku podle § 52 ZSDP a rozhoduje o námitce orgán, který úhradu nákladů stanovil. Částka se zadržuje z výtěžku exekuce.

Náklady zabavení u téhož nedoplatku při zabavení několika způsoby nebo při opakovaném zabavení se účtují pouze jednou (§ 73a odst. 7 ZSDP).

Při správní exekuci na **nepeněžitá plnění** spočívá náhrada exekučních nákladů v úhradě paušální částky ve výši 2 000,- Kč a v náhradě hotových výdajů vzniklých při provádění exekuce. Úhradu těchto nákladů ukládá správní orgán povinnému rozhodnutím § 116 odst. 3 správního řádu.

Exekuční náklady je povinen hradit dlužník, pokud daňová exekuce nebyla provedena neoprávněně. Exekuční náklady tvoří **náklady za nařízení exekuce, náklady za výkon prodeje a hotové výdaje** vzniklé při provádění daňové exekuce. Exekuční náklady jsou buď součástí výroku exekučního příkazu, nebo jsou stanoveny samostatným rozhodnutím.

Náklady za nařízení **daňové exekuce** činí 2 % z dlužné částky, nejméně však 500,- Kč a nejvíce 500 000,- Kč. Náklady na výkon prodeje jsou stanoveny stejným způsobem a ve stejné výši. Hotové výdaje se stanoví a oznamují dlužníkovi samostatným rozhodnutím a ten je povinen je uhradit do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Náklady za výkon prodeje hradí dlužník, i když k realizaci prodeje nedojde.

Pro případ, že exekuční správní orgán vymáhá nedoplatky více dlužníků najednou, náklady se hradí poměrně podle výše vymáhaných nedoplatků.²⁶

---

26 Horzinková, E., Novotný, Správní právo procesní, V., 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, s. 295

6. Správní exekuce v zemích Evropské unie

6.1. RAKOUSKO

6.1.1. Výkon rozhodnutí v rakouské monarchii

Z předpisů, které se aplikovaly na právní výkon rozhodnutí lze uvést dvorní dekret o vymáhání zeměpanských pohledávek, který pro vymáhání těchto pohledávek povolal exekuci správními úřady podle předpisů podle soudního řádu, aniž se konalo sporné řízení – Dvorní dekret č. 228/1784 sb.z.s., o vymáhání zeměpanských pohledávek, dále dvorní dekret pro apelační soudy, který mj. stanovil zásady, že nálezy politických úřadů mohou vykonávat samy tyto politické úřady, ale mohou k tomu používat pouze jim přiznané exekuční prostředky. Výjimkou z tohoto pravidla jsou pouze případy, kdy exekuční prostředky, které mají politické úřady k dispozici, nejsou dostačující (např. vymáhaná náhrada je příliš vysoká nebo majetek povinného je zadlužen tak, že vymáhaná pohledávka může být uspokojena pouze z prodeje nemovitosti), nebo pokud výkonu exekuce politickými úřady překážejí práva třetích osob (např. na majetek vlastníka – povinného byl uvalen konkurz nebo věřitel uvedený v zemských deskách uplatnil právo přednostní pohledávky). V takových případech musela být exekuce provedena prostřednictvím soudu. Soudu pak nepříslušelo zkoumat legálnost pohledávky, kterou již správní úřad uznal, soud si měl počínat tak, jako by jednal správní úřad při výkonu soudního rozsudku.²⁷

Tato pravidla byla později přenesena do politického exekučního řádu (císařského nařízení o výkonu nálezů a nařízení zeměpanských politických a policejních úřadů) a do exekučního řádu o vymáhání c.k. daní.²⁸

Podle politického exekučního řádu měly zeměpanské úřady pravomoc vykonávat rozhodnutí či opatření „v obvyklých záležitostech“. Politický exekuční řád však byl podle názorů tehdejších právníků příliš komplikovaný.

---

27 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 44

28 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 44

Exekuční správní řád byl právním předpisem obecným, subsidiárně se aplikoval na vztahy, které nebyly upraveny ve speciálních zákonech a jiných správněprávních předpisech. Aplikoval se například na vymáhání poplatků a dávek, ve zvláštních zákonech o daních a poplatcích totiž obvykle ustanovení o exekuci scházela. V jistém smyslu tedy exekuční správní řád doplňoval organizační předpisy.

Exekuční prostředky se dělily podle toho, zda šlo o exekuci na peněžitě nebo nepeněžitě plnění. Mezi exekuční prostředky sloužící k výkonu rozhodnutí na **peněžitě plnění** patřily:

- zabavení, odhad a prodej věci movitých – exekuce mobilární
- sekvestrace (při sekvestraci byl ustanoven správce požitků, který z domů, usedlostí, polí a jiných nemovitostí nebo z průmyslových podniků vybral částku, z níž se uhradil dluh a exekuční náklady
- exekuce na nemovitém majetku – exekuce reální.²⁹

Pokud šlo o **vymáhání daní**, spočívalo první opatření v prostém připomenutí. Pokud toto nebylo úspěšné, následovala tzv. **Vojenská exekuce**, které spočívala v tom, že dlužník byl povinen na své náklady ubytovat určitý počet vojáků a poskytnout jim stravu podle předpisů o vojenském ubytování. Pokud ani ta nevedla k vymožení dluhu, následovala exekuce politická – exekuce na majetku.

Při výběru exekučního prostředku platila zásada ohleduplnosti. Bylo třeba zvolit takový prostředek, od něhož se dalo očekávat, že splní účel exekuce, ale který zároveň zbytečně nezatížil povinného.

Výkon rozhodnutí v oblasti správního práva je v Rakousku upraven v samostatném zákonu o správní exekuci. Z logiky věci vyplývá, že správní exekuce přichází v úvahu pouze u těch správních rozhodnutí, která stanoví určitou povinnost spočívající v tom, že povinný musí něco vykonat, strpět nebo se něčeho zdržet.³⁰ Správní exekuce se tedy nevztahuje na rozhodnutí deklaratorní a ta konstitutivní rozhodnutí, která zakládají určité právo.

---

29 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 45

30 Walter, R., Mayer, H. Grundriss, s. 502-503

6.1.2. Příslušnost správních úřadů k výkonu rozhodnutí

K výkonu rozhodnutí jsou dle zákona o správní exekuce věcně příslušné v první řadě okrskové správní úřady (Bezirksverwaltungsbehörde), spolkové policejní úřady (Bundespolizeibehörde) a obecní úřady (Gemeindebehörde).

Okresní správní úřady rozhodují:

1. Ve věcech správní exekuce, pokud samy vydaly rozhodnutí, kterého se správní exekuce týká, nebo pokud dané rozhodnutí vydaly jim podřízené správní úřady.
2. Pokud zvláštní zákony nestanoví jinak, tzn. nejsou-li příslušné jiné spolkové nebo zemské správní úřady. Jedná se o obecné pravidlo subsidiární příslušnosti okresních správních úřadů, které se uplatní u správních rozhodnutí vydaných spolkovými nebo zemskými správními úřady, příp. obecními úřady s výjimkou statutárních měst.
3. V případě rozhodnutí na peněžitě plnění, u nichž správněprávní vymáhání povinnosti zaplatit stanoví zvláštní právní předpisy.

Spolkové policejní úřady mohou v rámci své působnosti rozhodovat o správní exekuci v případě rozhodnutí vyjmenovaných výše u okresních správních úřadů pod č. 1 a 2.

Obecní úřady mají dvě možnosti jak vymáhat svá rozhodnutí vydaná v samostatné působnosti. Buď mohou o správní exekuci rozhodovat samy, nebo mohou o výkon rozhodnutí požádat místně příslušný okresní správní úřad. Při realizaci výkonu rozhodnutí mohou příslušné exekuční úřady požadovat pomoc od orgánů veřejného dozoru, obcí, případně od spolkové armády.

6.1.3. Exekuční řízení

Průběh je možné shrnout následujícím způsobem: na základě vykonatelného správního rozhodnutí, které je exekučním titulem, vydá exekuční správní úřad rozhodnutí, ve kterém stanoví, jaká povinnost a jakým způsobem bude vymáhána. Toto rozhodnutí se nazývá exekuční příkaz (Vollstreckungsverfügung). Na jeho základě se pak použijí exekuční prostředky k dosažení požadovaného plnění.

Na exekuční řízení se přiměřeně vztahují ustanovení první a čtvrté části obecného správního řádu a dále také ustanovení obecného správního řádu o poučení o opravném prostředku.

Exekuční řízení v prvním stupni probíhá dle ustanovení obecného správního řádu. Exekuční řízení se zahajuje zpravidla z moci úřední, pokud však rozhodnutí, které je exekučním titulem, bylo vydáno v řízení, které je možné zahájit pouze na návrh, je i exekuci tohoto rozhodnutí možné zahájit na návrh. V exekučním řízení se nekoná fáze zjišťovacího řízení. Příslušný exekuční úřad pouze zkoumá, zda existuje řádný exekuční titul a zda stále platí, že exekučovaná povinnost nebyla splněna. Podstatnou částí exekučního řízení zabírá vydání exekučního příkazu a jeho faktické provedení. Exekuční řízení je možné zastavit, např. když je vymáhaná povinnost splněna. U výkonu správních rozhodnutí je možný také odklad např. je podána stížnost k Soudnímu dvoru správnímu a byl jí přiznán odkladný účinek.

Proti exekučnímu příkazu je možné podat opravný prostředek – odvolání (Berufung). Odvolání je možné podat z následujících důvodů:

1. Je-li exekuce nepřipustná (může podat pouze osoba povinná).
2. Pokud se exekuční příkaz nevztahuje na vykonávané rozhodnutí (může podat oprávněný i povinný).
3. Pokud je použit exekuční prostředek, jehož použití zákon nepřipouští nebo jehož použití je v rozporu se zásadou přiměřenosti. (může podat oprávněný i povinný).

6.1.4. Exekuční prostředky

Zákon o správní exekuci stanoví exekuční prostředky, kterými se vymáhají různá plnění. Pro vymáhání peněžitých plnění, které se děje zpravidla soudní cestou, se používá institut zabavení majetku. Zastupitelné nepeněžité plnění se vymáhá formou náhradního provedení a nezastupitelné plnění pak ukládáním peněžitých pokut. K výkonu rozhodnutí může také posloužit předběžná opatření.

6.2. Slovenská republika

Pramenem právní úpravy správního řízení je zákon č. 71/1967 Zb., O správnom konaní - spravny poriadok (SP).

Výkon rozhodnutí (§ 71 - § 80 SP) je fakultativní stádium správního řízení, které je iniciováno v případě, že adresát individuálního správního aktu (rozhodnutí) nesplní dobrovolně rozhodnutím uloženou povinnost ve lhůtě, která byla k tomuto plnění stanovena rozhodnutím nebo zákonem. V okamžiku marného uplynutí lhůty pro dobrovolné splnění povinnosti se rozhodnutí stává vykonatelným a lze tedy uplatnit donucovací moc státu k tomu, aby povinnost byla vykonána. Výkonu rozhodnutí podléhají pouze taková rozhodnutí, jimiž se přiznává právo nebo ukládá povinnost (rozhodnutí konstitutivní), z výkonu rozhodnutí jsou vyloučena rozhodnutí, u nichž se nucený výkon nevyžaduje nebo není potřebný.

Sobihard rozlišuje výkon rozhodnutí v podobě správní exekuce, což je výkon rozhodnutí vedený správním orgánem podle správního řádu, a exekuci vykonávanou exekutorem podle zákona č. 233/1995 Z.z., exekučného poriadku.³¹

Fázi výkonu rozhodnutí lze rozdělit do dvou stádií:

1. Rozhodovací část, kterou provádí exekuční orgán a která zahrnuje oznámení zahájení výkonu rozhodnutí účastníkům řízení, jichž se výkon rozhodnutí týká.
2. Faktický výkon rozhodnutí provedený tím, komu je povinnost uložena (plátce mzdy, banka atd.).

6.2.1. Odklad a upuštění od výkonu rozhodnutí

Výkon rozhodnutí je zpravidla chápán jako stádium, které začíná uplatněním práva a končí jeho uspokojením. Zákon však upravuje postupy, které tuto koncepci narušují, neboť zakládají důvody, pro které se ve výkonu rozhodnutí nepokračuje. Těmito postupy jsou odklad výkonu rozhodnutí a upuštění od výkonu rozhodnutí.

---

31 Spravny poriadok Komentár, Tretie prepracované vydanie, Jozef Sobihard, 2007, s. 226

Odklad výkonu rozhodnutí spočívá v tom, že výkon rozhodnutí nezačne nebo se v něm nepokračuje, je časově omezen na dobu určitou, lze tuto dobu prodloužit. Lze povolit na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu, který provádí výkon rozhodnutí.

Spravny poriadok nestanoví maximální lhůtu a důvod pro odklad. Pokud jde o upuštění od výkonu rozhodnutí, zde je zákon jednoznačný a stanoví důvody, pro které je další výkon rozhodnutí nemožný.

Konkrétně se jedná o následující důvody dle § 75 odst. 2 SP:

1. Nárok zanikl nebo se jeho vymáhání stalo bezpředmětným.
2. Podklad pro výkon rozhodnutí byl zrušen prostřednictvím mimořádných opravných prostředků.
3. Splnění téže povinnosti vymáhá soud (není v praxi aplikovatelné).³²
4. Výkon rozhodnutí je nepřípustný.
5. Pokud na předmět, kterého se výkon rozhodnutí týká, bylo úspěšně uplatněno právo, které výkon rozhodnutí nepřipouští.

V těchto případech je správní orgán povinen upustit od výkonu rozhodnutí ex offo. Všechna předchozí úkony a opatření související s výkonem rozhodnutí se ruší na rozdíl od odkladu výkonu rozhodnutí, kde se tyto úkony neruší.

6.2.2. Exekuční příkaz

Exekuční titul jako jedna z podmínek realizace výkonu rozhodnutí k samotnému uskutečnění nestačí, vlastní správní exekuce je pak realizována na základě exekučního příkazu. Na jeho základě se přistupuje k samotnému nucenému výkonu povinnosti.

---

32 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 231

Z exekučního příkazu musí být zřejmé, kdo výkon rozhodnutí nařizuje, proti komu, jaký exekuční titul je podkladem, o jaké splnění povinnosti jde dle vykonatelného exekučního titulu, jaké subjekty na výkonu rozhodnutí participují (zaměstnavatel, banka atd.), jaký bude základní postup, poučení o námitkách. Zákon náležitosti nestanoví, dovozuje je teorie. Musí být doručen všem příslušným osobám.

6.2.3. Prostředky výkonu rozhodnutí

K výkonu rozhodnutí lze využít pouze zákonem stanovených prostředků, jak vyplývá ze zásady zákonnosti a přiměřenosti procesu výkonu rozhodnutí. Správný pořádek rozlišuje způsoby vymáhání **peněžité a nepeněžité**. Peněžité lze vykonat srážkami ze mzdy nebo příkázáním pohledávky. Nepeněžité jsou vykonávány ukládáním pokut, náhradním výkonem, nebo přímým vynucením, kterým může být dražba bytu. Povinný má zpravidla možnost si vybrat způsob výkonu rozhodnutí, a to v souladu se zásadou přiměřenosti, tedy aby byl minimálně dotčen na svých právech a byla maximálně zachována účinnost výkonu rozhodnutí. O způsobu výkonu rozhodnutí rozhoduje správní orgán, který jej uskutečňuje.³³

Z výše uvedeného plyne, že jsou všech tří států Rakouska, Slovenské republiky a České republiky základní principy definující podobu správního řízení zakotveny na ústavní úrovni. Řízení vychází ze stejných či velmi podobných zásad, jako např. zásada oficiality, dispoziční, materiální atd.. Vysoká míra podobnosti zcela jistě pramení ze společného sdíleného historického základu. I když se jednotlivé země vydaly různými směry, můžeme je zařadit do jedné skupiny se společnou tradicí veřejné správy či správního řízení a můžeme je nazvat tradicí rakouskou či středoevropskou.³⁴

---

33 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 231

34 Horáková, M., Tomoszková, V. A kol., Správní řízení v zemích EU. Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 277

Tato společná tradice se bude nepochybně projevat i v budoucnu. To naznačují trendy aktuálního rozvoje právní úpravy správního řízení, jako e-government,³⁵ judicializace, důraz na ochranu základních práv a svobod, implementace principů dobré správy atd..

---

35 e-Government se zabývá elektronizací výkonu veřejné správy. Jedná se o transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií.

7. Soudní exekuce

7.1. Soudní výkon rozhodnutí

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Podle novelizace občanského soudního řádu od 1. ledna 2013 jsou soudy výlučně příslušné pouze k výkonu rozhodnutí:

- a) o výchově nezletilých dětí,
- b) nejde-li o exekuční titul, který lze vykonat podle správního řádu nebo daňového řádu,
- c) je-li podán návrh na vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady
- d) o vykázání společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným
- e) rozhodnutí orgánů Evropských společenství
- f) cizí rozhodnutí, u něhož nebylo vydáno prohlášení vykonatelnosti.

Procesní podmínky v exekučním řízení jsou obdobné jako procesní podmínky v řízení nalézacím.

7.1.1. Procesní podmínky

- návrh na nařízení výkonu rozhodnutí (§ 261 OSŘ)
- pravomoc soudu (§ 251, § 274 OSŘ)
- příslušnost soudu (§ 252 OSŘ)
- způsobilost být účastníkem řízení (§ 19 OSŘ)
- procesní způsobilost (§19 - § 20 OSŘ)
- průkaz plné moci (§ 24 OSŘ)
- překážka věci zahájené nebo rozsouzené (§ 83, § 159a, OSŘ).³⁶

7.1.2. Pravomoc a příslušnost soudu

Jednou z procesních podmínek, kterou soud musí podrobit zkoumání před nařízením výkonu rozhodnutí je jeho příslušnost:

- **věcná příslušnost** - příslušným soudem k nařízení i k provedení výkonu rozhodnutí je vždy okresní soud (§ 9 odst. 1 OSŘ)
- **místní příslušnost** je upravena v ustanovení § 252 OSŘ.

Návrh se podává k místně příslušnému okresnímu soudu a může být podán:

- písemně, telegraficky, telefaxem
- v elektronické podobě podepsaný elektronicky podle zvláštních předpisů.
- zákonem stanovených případech i ústně do protokolu (§ 42 odst. 1 OSŘ).

7.1.3. Účastníci řízení

Jsou při výkonu rozhodnutí oprávněný a povinný. Jsou-li nařízeným výkonem rozhodnutí postiženy majetkové hodnoty nebo práva patřící do společného jmění manželů, je účastníkem i manžel povinného (§ 255 OSŘ).

Jde především o výkon rozhodnutí:

- a) srážkami ze mzdy nebo jiného příjmu manžela povinného,
- b) příkázáním pohledávky manžela povinného z účtu u peněžního ústavu,
- c) příkázáním jiné peněžité pohledávky manžela povinného nebo postižením jiných majetkových práv manžela povinného.³⁷

Návrh na zahájení výkonu rozhodnutí musí mít zákonem stanovené náležitosti.

7.1.4. Obsahové náležitosti každého podání jsou:

- kterému soudu je určeno
- kdo je činí
- co sleduje
- které věci se týká
- datum vyhotovení návrhu a podpis

Vedle obecných náležitostí musí také návrh obsahovat (§ 261 OSŘ)

- v návrhu na výkon rozhodnutí ukládajícího zaplacení peněžité částky uvede oprávněný, jakým způsobem má být výkon rozhodnutí proveden.

V každé věci může oprávněný navrhnout jen jeden druh výkonu rozhodnutí. Po nařízení výkonu rozhodnutí se soud postará o jeho provedení. Jednotlivé úkony může činit zaměstnanec soudu (vykonavatel).

7.1.5. Způsoby provedení výkonu rozhodnutí

Uspokojení práv **na peněžitá plnění:**

a) **srážkami ze mzdy**

b) **příkázáním pohledávky** – z bankovního účtu:

- nelze požít na vkladní knížky
- účty, na němž jsou peněžní prostředky určené k vyplácení prostřednictvím sociálních systémů.

c) **správa nemovitosti** – správu namísto povinného vykonává soud. Činí vhodná opatření, aby nemovitost byla řádně a úspěšně hospodářsky užívána. Nařízení výkonu rozhodnutí správou nemovitosti nebrání tomu, aby ohledně nemovitosti byl nařízen výkon rozhodnutí jejím prodejem.

d) **prodej movitých věcí nebo nemovitostí** - výkon rozhodnutí se provede veřejnou dražbou.

e) **postížení a prodej podniku** - prodej podniku se provede veřejnou dražbou.

f) **zřízení soudcovského zástavního práva k nemovitostem.**

Uspokojení práv na **nepeněžitá plnění**:

- a) vyklizení, odebrání věci
- b) rozdělení společné věci
- c) provedení prací
- d) výkonů, nebo ukládání pokut k donucení ke splnění jiné povinnosti.

Vedle výkonu rozhodnutí na peněžitá a nepeněžitá plnění je způsob exekuce, kterou může provádět pouze soud a je to výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí a výkon rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným.

7.1.6. Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

Vzhledem k povaze právních vztahů upravovaných tímto institutem je tento druh charakterizován určitými odlišnostmi. Poslední novela občanského soudního řádu výrazně zasáhla do úpravy i tohoto druhu exekuce a výrazně tak přispěla k vylepšení dosavadní neuspokojivé právní úpravy.

Důvod pro jisté odlišnosti tohoto druhu exekuce je dán zejména jeho předmětem, tj. nezletilými dětmi a všemi, kdo nesplnili uloženou povinnost a také faktem, že v tomto druhu exekučního řízení se zpravidla výslovně neukládá nikomu povinnost něco plnit, ale určuje se, kdo má právo nezletilého vychovávat a kdo se s ním může stýkat. Také samotný výkon rozhodnutí probíhá způsobem, který bere na zřetel potřeby nezletilého dítěte.

Na exekuci o výchově nezletilých dětí se nepoužije obecných ustanovení o výkonu rozhodnutí (§ 252 - § 269 OSŘ). Úpravu tohoto druhu exekuce nalezneme v § 272 - § 273a OSŘ. Jde o řízení nesporné, které může být zahájeno i bez návrhu. Zvláštností je preventivní činnost soudu, která spočívá v možnosti soudu ještě před nařízením výkonem rozhodnutí písemně nebo ústně do protokolu vyzvat toho, kdo se odmítá podrobit soudnímu rozhodnutí nebo neplní soudem schválenou dohodu o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi anebo rozhodnutí o navrácení dítěte, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil nebo aby soudem schválenou dohodu plnil.

Soud zároveň tuto osobu poučí o následcích neplnění povinností stanovených v rozhodnutí nebo v dohodě. Soudu se v této situaci také dává možnost uvážit, zda požádá příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí, aby vedl povinného k dobrovolnému plnění rozhodnutí. Soud však nemá povinnost žádat, je-li nepochybné, že povinný nehodlá rozhodnutí dobrovolně plnit, a kdy se podání žádosti jeví jen jako průtah v nuceném splnění povinnosti.

Pokud zůstane výzva k dobrovolnému plnění bezvýsledná, pak je soud oprávněn nařídit výkon rozhodnutí:

- **ukládáním pokut** tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o výchově nezletilých dětí, popřípadě o úpravě styku s nimi anebo rozhodnutí o navrácení dítěte (výkon rozhodnutí uložením pokuty lze nařídit i opětovně, jednotlivé pokuty však nesmějí přesahovat 50 000 Kč a připadají státu). Soud může také nařídit první setkání s mediátorem v rozsahu 3 hodin.³⁸
- **reálným vynucením povinnosti** a to tak, že nařídí odnětí dítěte tomu, u koho podle rozhodnutí nebo dohody nemá být, a jeho předání tomu, komu bylo podle rozhodnutí nebo dohody svěřeno nebo má být navraceno, a nebo tomu, komu rozhodnutí nebo dohoda přiznávají právo na styk s dítětem po omezenou dobu. K nařízení výkonu rozhodnutím reálným vynucením povinnosti může soud přistoupit i bez předchozí výzvy, a to v případě je-li nepochybné, že výzva nemůže vést povinného ke splnění povinnosti.³⁹

---

38 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

39 Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Cz 8/71 ze dne 30.11.1971: Povinností soudu je, aby provedení výkonu rozhodnutí o výchově dítěte zajistil. Soud, který je pověřen ochranou zájmů nezletilých dětí, pokračuje ve výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí bez zbytečných průtahů i bez dalších návrhů či podnětů.

Provádí-li se výkon rozhodnutí odnětím dítěte, výslovně se v zájmu úspěšného provedení výkonu stanoví, že ten, kdo provádí výkon, je oprávněn učinit prohlídku (za účelem zjištění, zda tam dítě je) bytu a jiných místností povinného nebo jiné osoby, jestliže je možné předpokládat, že je v nich dítě drženo, a že za tím účelem je oprávněn zjednat si přístup do bytu a jiné místnosti povinného nebo jiné osoby. Příslušný k výkonu soudního rozhodnutí nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi a nebo rozhodnutí o navrácení dítěte je soud v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností své bydliště.⁴⁰

7.1.7. Výkon rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným – tzv. „domácí násilí“

Zákonem č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím (s účinností od 1. 1. 2007), byla zavedena různá opatření proti domácímu násilí a jeho důsledkům. Významným počinem v tomto směru je konečně právní úprava zvláštního předběžného opatření v občanském soudním řízení dle § 76 b) OSŘ.

Předběžné opatření se vydává výlučně na návrh. Podání návrhu může, avšak nemusí navazovat na rozhodnutí Policie ČR o vykázání dle § 76b odst. 5 OSŘ.

Účastníky řízení jsou navrhovatel a ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu. Účastníky řízení podle § 76b jsou navrhovatel a ten, vůči němuž návrh směřuje. Navrhovatelem se rozumí osoba, jejíž život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost jsou jednáním osoby, proti které návrh směřuje, vážným způsobem ohroženy.

Výkon rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným provádí rozvrhem práce určený soudní vykonavatel, vyšší soudní úředník, soudní tajemník nebo asistent soudce (dále jen „soudní orgán“).

Pokud nejsou veškeré náležitosti návrhu na výkon rozhodnutí splněny, vyzve soud účastníka k odstranění jejich nedostatků. Společně s výzvou je uvedeno poučení, že v případě neodstranění vad a nedostatků podání bude řízení zastaveno.⁴¹

7.1.8. Náklady za výkon rozhodnutí

Za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí se vybírá soudní poplatek podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů:

- je-li vymáháno peněžité plnění do částky 25 000,- Kč včetně činí soudní poplatek 500,- Kč
- je-li vymáháno peněžité plnění v částce vyšší než 25 000,- Kč hradí se 2% z této částky nejvýše 75 000,- Kč
- v ostatních případech činí soudní poplatek 1 500,- Kč
- za návrhy na druhé a další nařízení výkonu rozhodnutí na základě téhož vykonatelného rozhodnutí proti témuž účastníku se zaplatí polovina příslušných poplatků, ne však méně než 500,- Kč
- za návrh na zastavení nebo na odklad výkonu rozhodnutí nebo exekuce se poplatek nehradí.⁴²

V řízení se tedy určuje jen výše nákladů, aniž se stanoví lhůta k plnění. Hlediskem pro rozhodování o nákladech řízení je jejich účelnost. I zde však lze přihlídnout k různým situacím, které nastaly, a to použitím ustanovení § 147 - § 150 OSŘ. Například pokud zůstal výkon rozhodnutí bezúspěšný, protože oprávněný nevěnoval náležitou pozornost správnému označení plátce mzdy, je třeba tuto okolnost vzít v úvahu při rozhodování o nákladech případného nového návrhu na výkon rozhodnutí.⁴³

---

41 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

42 Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1996, sp.zn. 25 Co 37/96(SR 6/1997, s.144): Soudní poplatek z návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí položka 21 sazebníku soudních poplatků v sobě zahrnuje nejen samotné nařízení výkonu rozhodnutí, ale i všechny úkony soudu potřebné k provedení výkonu. Poplatným úkonem je v tomto případě řízení o výkon rozhodnutí jako celek a nikoliv jednotlivé dílčí úkony (opatření) soudu směřující k provedení nařízeného výkonu.

43 JUDr. Ilona Schelleová, Dr., Základy občanského práva procesního, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., 1.vydání, 2005, s. 115

V exekučním řízení, musí povinný, který nesplnil svou povinnost uloženou mu exekučním titulem, nést důsledky s tím spojené. Je proto zásadně povinen nahradit oprávněnému všechny účelně vynaložené náklady, které oprávněnému během exekučního řízení vznikly. Mezi tyto náklady se musí započítat také odměna právního zástupce oprávněného a soudní poplatek, který oprávněný uhradil (§ 270 OSŘ).

7.1.9. Soudní výkon rozhodnutí může skončit třemi způsoby:

- uspokojením oprávněného – vymožení pohledávky včetně nákladů řízení
- zastavení exekuce – pokud je exekuce nepřípustná
- bezvýslednost – pokud nemůže vést exekuční řízení k uspokojení oprávněného

Nejčastějším způsobem ukončení by mělo být uspokojení oprávněného.

„Exekuce nejen v rukou soudů“

V rámci zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů přenesl stát část výkonu státní moci na soukromé podnikatelské subjekty – „**soudní exekutory**.“ Na základě tohoto zákona byla dána soukromým exekutorům pravomoc nad rámec občanského soudního řádu a kontrola byla postavena pod Exekutorskou komoru.

7.2. Exekuce prováděná soudním exekutorem

Exekuční řízení se zahajuje stejně jako u výkonu rozhodnutí na návrh. Toto ustanovení vyjadřuje dispoziční zásadu, která zásadně ovládá exekuční řízení. Řízení je založeno na dvou základních principech:

- výběr soudního exekutora, je plně v dispozici oprávněného
- úkony exekutora se považují za úkony soudu (§ 28 EŘ)

Zahájeno je dnem, kdy exekuční návrh došel soudnímu exekutorovi (§ 35 EŘ). Exekuční návrh může být podán písemně i v elektronické podobě. Exekuci povede ten

soudní exekutor, kterého v exekučním návrhu označí oprávněný, a který je zapsán v rejstříku zahájených exekucí. Podá-li oprávněný více exekučních návrhů v téže věci, vede exekuci ten soudní exekutor, který je v rejstříku zahájených exekucí zapsán jako první.

7.2.1. Působnost soudního exekutora

Ačkoli soudní exekutor sídlí v okrese, do jehož obvodu byl ministrem spravedlnosti jmenován, výkon práva smí provádět na celém území ČR. Nevztahuje se na něj tedy územní působnost, jež by jeho činnost limitovala.

7.2.2. Náležitosti exekučního návrhu § 38 EŘ:

V exekučním návrhu musí být patrné:

- kterému soudnímu exekutorovi je určeno
- kdo je činí
- co sleduje
- které věci se týká
- datum vyhotovení a podpis.

Dále musí exekuční návrh obsahovat účastníky řízení tj. jejich jméno a příjmení, trvalý pobyt, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince a dále rodné číslo nebo datum narození. Pokud jde o právnickou osobu musí být uvedena obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo. Dále přesné označení exekučního titulu, uvedení povinnosti, která má být exekucí vymožena a údaj o tom, zda a v jakém rozsahu povinný vymáhanou povinnost splnil, popřípadě označení důkazů, který se oprávněný dovolává. K exekučnímu návrhu je třeba připojit originál nebo úředně ověřenou kopii exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti.⁴⁴

---

44 Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Nesplňuje-li exekuční návrh všechny stanovené náležitosti nebo je nesrozumitelný nebo neurčitý, vyzve soudní exekutor nejpozději do 15 dnů od doručení exekučního návrhu oprávněného k doplnění či opravě a určí mu lhůtu a poučí ho o tom, jak je třeba opravu či doplnění provést. Není-li v určené lhůtě doplněn či opraven soudní exekutor usnesením exekuční návrh odmítne.

V opačném případě soudní exekutor požádá se žádostí o pověření věcně a místně příslušný exekuční soud nejpozději do 15 dnů od dne doručení návrhu o pověření k provedení exekuce a to prostřednictvím veřejné datové sítě a elektronické aplikace určené k podání takové žádosti.

Soud vydá pověření do 15 dnů, jestliže jsou splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Jestliže nejsou tyto podmínky splněny, soud udělí soudnímu exekutorovi pokyn, aby exekuční návrh odmítl nebo zamítl. Tímto pokynem je exekutor vázán.

Vydané pověření soudem není soudním rozhodnutím a nedoručuje se účastníkům řízení.

7.2.3. Pověření obsahuje § 43a EŘ:

- označení exekučního soudu
- označení exekutora
- označení exekučního titulu a orgánu, který ho vydal, nebo osoby, která jej vyhotovila
- označení oprávněného a povinného
- podpis a datum

Nejpozději do 15 dnů ode dne doručení pověření zašle soudní exekutor oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Povinnému zašle soudní exekutor vyrozumění nejpozději s prvním exekučním příkazem do vlastních rukou.⁴⁵

7.2.4. Rejstřík zahájených exekucí § 35a EŘ

Rejstřík zahájených exekucí je elektronický seznam, který provozuje a spravuje Ministerstvo spravedlnosti. Údaje do rejstříku zahájených exekucí zapisuje soud nebo soudní exekutor způsobem umožňujícím dálkový přístup. Rejstřík zahájených exekucí je neveřejný.

Ministerstvo spravedlnosti poskytuje údaje z rejstříku zahájených exekucí pouze soudům a exekutorské komoře a soudním exekutorům. Údaje vedené v rejstříku zahájených exekucí se vymazávají po uplynutí 25 let od data skončení exekuce.

7.2.5. Exekuční příkaz § 47 EŘ

Soudní exekutor poté, co byla exekuce zapsána do rejstříku zahájených exekucí, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena a vydá exekuční příkaz na majetek, který má být exekucí postižen a jakým způsobem bude exekuce provedena.

Exekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Podle exekučního příkazu nelze exekuci provést před:

- uplynutím 30 denní lhůty, kdy má možnost povinný od doručení vyrozumění s výzvou ke splnění vymáhané povinnosti uhradit
- právní mocí rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce
- zápisem doložky provedení exekuce do rejstříku zahájených exekucí.

Proti exekučnímu příkazu není přípustný opravný prostředek.

7.2.6. Účastníci řízení

Účastníky řízení jsou oprávněný a povinný. Jsou-li exekučním příkazem postiženy majetkové hodnoty nebo práva patřící do společného jmění manželů, je účastníkem i manžel povinného. V exekučním řízení se také nepřihlíží ke smlouvě, kterou byl zúžen zákonem stanovený rozsah společného jmění manželů o majetek, který patřil do společného jmění manželů v době vzniku vymáhané pohledávky.

7.2.7. Způsoby provedení exekuce

Lze provést jen způsoby uvedenými v zákoně č. 120/2001 Sb. Exekuci ukládající zaplacení **peněžité částky** se provádí:

- a) **srážkami ze mzdy a jiných příjmů** – předmětem tohoto způsobu exekuce je právo povinného na vyplacení mzdy případně jiných příjmů povinného.
- b) **příkázáním pohledávky** – takto je možné postihnout bankovní účet povinného, tím že se z tohoto účtu odepíše pohledávka oprávněného.
- c) **prodejem movitých věcí a nemovitostí** – další způsob uspokojení peněžité pohledávky může spočívat v prodeji movitých věcí a nemovitostí, které jsou ve vlastnictví povinného a z jejichž výtěžku z prodeje je následně možné uspokojit pohledávku oprávněného. Provádí se formou veřejné dražby.⁴⁶
- d) **zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitostech**

Nový způsob vymáhání od 1. ledna 2013:

- e) **postižením podniku** – možné dva způsoby prodej podniku nebo spravování podniku.
- f) **správou nemovitostí** – dlužník si může exekuci splácet z pronájmu nemovitostí, tímto může zamezit dražbě nemovitostí. Daný způsob exekuce je vhodný jen pro určité typy nemovitostí např. pronájem nebytových prostor atd..
- g) **pozastavením řidičského oprávnění** – exekuční příkaz může vydat exekutor pouze tehdy, jestliže se v exekuci vymáhá nedoplatek výživného na nezletilé dítě a v případě, že povinný nezbytně nepotřebuje řidičské oprávnění ke svému povolání.⁴⁷

---

46 Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

47 Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Způsob exekuce ukládající **jinou povinnost** než zaplacení peněžité částky lze provést:

- a) vyklizením
- b) odebráním věci
- c) rozdělením společné věci
- d) provedením prací a výkonů

Soudní exekutor může v jedné věci zvolit více druhů exekuce zároveň, pro každý z nich pak vydá zvláštní exekuční příkaz.

7.2.8. Odklad a zastavení exekuce

Návrh na zastavení exekuce nebo návrh na odklad se podává soudnímu exekutorovi, který exekuci vede. O návrhu na odklad exekuce rozhoduje soudní exekutor ve lhůtě 7 dnů (§ 54 EŘ). V případě návrhu na zastavení exekuce musí soudní exekutor nejprve do 15 dnů obeslat všechny účastníky exekučního řízení, zda-li se zastavením souhlasí. Pokud se všichni účastníci k návrhu vyjádří kladně, vydá soudní exekutor do 30 dnů návrh a zastavení exekuce (§ 55 EŘ). Nedojde-li v obou případech ke kladnému vyhovění návrhu, předá soudní exekutor spis k rozhodnutí exekučnímu soudu (§ 54 odst. 7 EŘ a § 55 odst. 2 EŘ).

O zastavení může soudní exekutor rozhodnout i bez návrhu, pokud souhlasí se zastavením oprávněný.

Podobně jako soudní výkon rozhodnutí končí exekuce především vymožením pohledávky oprávněného a nákladů exekuce.⁴⁸

7.2.9. Náklady exekuce a odměna exekutora

Soudní exekutor má ze zákona nárok na odměnu a náhradu vynaložených nákladů, spojených s prováděním exekuce a další činností.

---

48 Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Způsob odměňování soudních exekutorů vyplývá ze znění právních předpisů – exekučního řádu a vyhlášky ministerstva č. 330/2001 Sb.. Zákon tedy umožňuje domluvit se soudním exekutorem jinou výší a způsob odměny, než je stanovena právními předpisy (tzv. smluvní odměna). Odměna soudního exekutora a náklady, které má soudní exekutor spojené s exekučním řízením jsou peněžité položky, které jdou k tíži povinného a jsou vymáhány spolu s pohledávkou oprávněného.

O nákladech exekuce je pak rozhodnuto v samostatném příkazu k úhradě nákladů exekuce, přičemž tyto náklady se také vymáhají v rámci již nařízené exekuce. Základem pro určení odměny za provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky je výše exekutorem vymoženého plnění a činí:

- 15 % do 3 mil. Kč základu, nejméně však 3 000,- Kč
- 10% z přebývajících částky do 40 mil. Kč základu
- 5% z přebývajících částky do 50 mil. Kč základu
- 1% z přebývajících částky do 250 mil. Kč základu.

Vymožení částky převyšující 250 mil. Kč se pro výpočet odměny soudního exekutora do základu nezapočítává.⁴⁹

Za každou vyklizenou nemovitost, stavbu, byt nebo místnost, jejichž vyklizení ukládá exekuční titul, činí odměna soudního exekutora 10 000,- Kč.

Za odebrání věci činí odměna soudního exekutora za odebranou věc nebo soubor věcí 15 % z jejich hodnoty, nejméně však 2 000,- Kč.

Zanikne-li pověření exekutora k provedení exekuce rozhodnutím soudu o zastavení exekuce, činí odměna exekutora, jehož pověření zaniklo 3 000,- Kč po vyúčtování účelně vynaložených nákladů.

Soudní exekutor může při exekuci požadovat od oprávněného zálohu na náklady exekuce.⁵⁰

---

49 Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb.

50 Ilona Schelleová, Jak vymáhat dluhy právní cestou, Copyright Computer Press 202, vydání první, s. 85

8. Střet exekucí

Při provádění exekucí může v praxi nastat situace, kdy dojde k souběhu exekuce soudní, daňové či správní, což znamená, že v době mezi nařízením exekuce soudem na majetek určitého dlužníka a jejím ukončením může probíhat podobná exekuce na majetek stejného dlužníka nařízena exekučním příkazem správce daně, popř. správním orgánem. Jestliže však v protokolech nedojde k zapsání ani jedné totožné věci, jde sice o souběh těchto exekucí, ale nejde o jejich střet.⁵¹

Zákon č. 119/2001, kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, v předmětu úpravy upravuje postup soudů, soudních exekutorů, správců daně a orgánů veřejné správy při provádění exekucí v případě, jsou-li exekucemi nařízenými soudem, správcem daně nebo orgánem veřejné správy souběžně postiženy tytéž věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty.

Zde je nutno připomenout závěr Nejvyššího soudu, kdy vyslovil názor, že předmětem úpravy obsažené v zákoně č. 119/2001 Sb. není postup soudů v případech souběhu výkonu rozhodnutí (podle občanského soudního řádu), nařízeného i prováděného soudem, s exekucí (podle exekučního řádu), nařízenou soudem a prováděnou soudním exekutorem.⁵²

V připravované novele zákona č. 119/2001 Sb., již zákonodárce počítal s úpravou, kdy exekucí se rozumí výkon rozhodnutí nařizovaný a prováděný soudem podle zvláštního předpisu (OSŘ) a exekucí prováděnou soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu (EŘ).⁵³

Je nezbytné uvést, že ke střetu exekucí nepřichází při všech způsobech, kterými je možno exekuce provádět. Daňová exekuce a správní exekuce je totiž co do přípustných exekučních prostředků oproti soudem nařizovaným exekucím omezena. Oproti soudu či soudnímu exekutorovi není správce daně oprávněn při provádění daňové exekuce tuto nařídit exekucí prodejem podniku.

---

51 Vondráková, A. a kol. Vymáhání pohledávek. Praha: ASPI a.s., 2006, s. 634

52 Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.7.2004, sp.zn. 20 Cdo 331/2004

53 Zákon 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Ve výše uvedeném zákoně jsou proto přesně předmětově vymezeny okruhy, upravující jednotlivé případy možného souběhu exekucí. Jsou zde upravena pravidla pro střet exekucí:

- srážkou ze mzdy a jiných příjmů
- příkázáním pohledávky
- prodejem movitých věcí
- prodejem nemovitostí
- správou nemovitostí
- prodejem podniku

U **srážek ze mzdy** se pořadí pohledávek řídí dnem, kdy bylo plátcí mzdy doručeno usnesení soudu o nařízení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy, exekuční příkaz soudního exekutora o provádění srážek ze mzdy, exekuční příkaz správce daně k provedení srážek ze mzdy nebo příkaz k provedení srážek ze mzdy vydaný orgánem veřejné správy. Zákon o střetu exekucí zde převzal koncepci, která byla stanovena OSŘ při nařízení výkonu rozhodnutí soudem pro několik pohledávek. Na rozdíl od OSŘ zde nejsou upraveny přednostní a nepřednostní pohledávky, proto se i nadále přiměřeně použije OSŘ.⁵⁴ Požádá-li o to plátcé mzdy, oprávněný nebo povinný, soud usnesením rozhodne, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena a kolik z ní připadne na každou vymáhanou pohledávku. Soud zde bude rozhodovat i v případě, kdy se na střetu exekucí vůbec nepodílí. K tomuto rozhodnutí je příslušný obecný soud povinného.

Pro řešení střetu exekucí v případě **příkázání pohledávky** zákon stanoví obdobná pravidla jako pro srážky ze mzdy. Pořadí vymáhaných pohledávek se zde řídí dnem, kdy bylo podlužníkovi doručeno rozhodnutí, kterým byla exekuce nařízena. Částku, na niž se vztahují nařízení exekucí souběžně postihující pohledávku povinného z účtu, může peněžní ústav odevzdat soudu, který ji rozvrhne mezi jednotlivé oprávněné a sám provede výplatu.

---

54 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Při exekuci **prodejem movitých věcí** je nutno vyřešit nejprve otázku, kým bude vlastní exekuce provedena. Při střetu exekucí postihujících tutéž movitou věc povinného je tak potřebné nejprve určit, kdo vlastní realizaci (prodej) provede a dále pak návazně po realizaci prodeje, určit i pravidla a podmínky pro uspokojování pohledávek oprávněných z exekucí souběžně postihujících tutéž věc. Zákonem je zde stanoveno základní pravidlo, kterým je okamžik sepsání věci. Proveďte se ta exekuce, v níž byla tato věc nejdříve sepsána, řízení v ostatních exekucích se ohledně této věci dnem právní moci jejich nařízení přerušují. Byla-li stejná movitá věc sepsána ve více exekucích tentýž den, rozhodne obecný soud povinného, která z těchto exekucí se provede. Oprávněný z přerušené exekuce, může se svou pohledávkou přistoupit do prováděné exekuce jako další oprávněný.

V případě střetu **při prodeji nemovitosti** se provede ta exekuce, která byla nejdříve nařízena, řízení v ostatních exekucích se ohledně této nemovitosti přerušují dnem právní moci jejich nařízení. Toto pořadí se řídí dnem, kdy nařízení exekuce bylo doručeno katastrálnímu úřadu, tedy kdy příslušnému katastrálnímu úřadu bylo doručeno:

- usnesení, jímž soud nařídil výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti
- exekuční příkaz vydaný soudním exekutorem
- exekuční příkaz vydaný správcem daně.

Stejně jako u exekucí prodejem movitých věcí mohou oprávnění z přerušovaných exekucí přihlásit své pohledávky do probíhajícího exekučního řízení. Na rozdíl od movitých věcí je zde stanoven okamžik do kdy může být takováto přihláška účinně podána, a to nejpozději do zahájení dražebního jednání. **Při správě nemovitosti** platí ustanovení jako při prodeji nemovitosti, souběžně se postihuje stejná nemovitost.

Nejsložitější situace nastává v případě střetu **prodejem podniku**, kdy platí, že nařízením výkonu rozhodnutí prodejem podniku soudem nebo vydáním exekučního příkazu o prodeji podniku soudním exekutorem se přerušují již nařízené exekuce, kterými byly postizeny nemovitosti, věci movité a jiné pohledávky z účtu u peněžního ústavu, v případě, že patří podniku. Výjimku zde tvoří pouze exekuce příkázáním pohledávky z účtu vedeného u peněžního ústavu. Tyto exekuce se nepřerušují, ale odkládají se.

9. Zpeněžení majetku

9.1. Dražba

Dražba je způsob zpeněžení majetku povinného. Výhody veřejné dražby jsou spatřovány především v tom, že věřitelé mohou jejím prostřednictvím dosáhnout nejvyššího možného výnosu.

Jedním ze způsobů, jak může věřitel uspokojit svou pohledávku za dlužníkem, která mu byla pravomocně přiznána exekucním titulem, je nařízení prodejem movitých věcí a nemovitostí dlužníka.

Prodej movitých věcí a nemovitostí se provádí:

- dražbou prováděnou soudním exekutorem
- dražbou prováděnou soudem
- dražbou prováděnou finančními úřady
- veřejnou dražbou dobrovolnou a nedobrovolnou.

Dražba v rámci **soudního exekutora** nebo **dražba soudním prodejem** se provádí podle ustanovení občanského soudního řádu – (o prodeji movitých věcí § 321- § 334a OSŘ, o prodeji nemovitostí a zástavy § 335 - § 338a OSŘ, o postižení podniku § 338f - § 338zr OSŘ u soudního exekutora se pak použije § 66,69, 70,71 EŘ a vyhl.č. 418/2001 Sb.). **Dražby prováděné finančními úřady** se řídí ustanovením daňového řádu § 194 – § 232. **Veřejné dražby dobrovolné a nedobrovolné** jsou uskutečňovány podle ustanovení zákona o veřejných dražbách č. 26/2000 Sb..⁵⁵

---

55   Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

9.2. Dražba prováděná soudním exekutorem

Draženy mohou být sepsané a zajištěné **movité věci**, s výjimkou těch, které jsou zákonem nebo soudním rozhodnutím z exekuce vyloučeny. Takto jsou vyloučeny např. běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, zdravotnické potřeby a jiné věci, které jejich vlastník potřebuje vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, hotové peníze do částky dvojnásobku životního minima (pro rok 2013 2x3410 Kč), zvířata, která nemají hospodářský užitek (domácí mazlíčci) a v neposlední řadě cennosti osobní povahy, mezi které lze řadit např. snubní prsten.

Má-li být přistoupeno k dražbě **movitých věcí** je cena stanovena úředně podle zákona o cenách, je stanovena odhadem vykonavatele soudního exekutora. Pokud jde o případ, kdy k určení ceny nepostačují znalosti a zkušenosti vykonavatele, vydá soudní exekutor usnesení, jímž je ustanoven znalec k ocenění věci. Znalci je uloženo, aby za účelem stanovení ceny vypracoval znalecký posudek.

Pokud je povinný (dlužník) podnikatelem, nepodléhají exekuci například věci, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti. (To však neplatí, vázne-li na těchto věcech zástavní právo pro pohledávku, která je zároveň vymáhána).

Dále mohou být předmětem dražby **nemovitosti** - pozemky a dále stavby spojené se zemí pevným základem (domy, budovy, garáže atd.), rovněž byty a nebytové prostory. Exekucí, tedy prodejem v dražbě, lze postihnout jak stavby evidované v katastru nemovitostí, tak stavby v katastru nemovitostí nezapsané. Od ledna 2013 je možné dražit i členská práva v bytových družstvech.

Má-li být přistoupeno k dražbě **nemovitosti**, je soudním exekutorem soudem vždy ustanoven znalec, jemuž je usnesením uloženo, aby zjistil obvyklou cenu nemovitosti, včetně jejího příslušenství a jednotlivých práv a závad s nemovitostí spojených. Znalec vypracuje posudek, který musí zahrnovat všechny skutečnosti, na základě kterých ke stanovené ceně dospěl. Cena nemovitosti se tak určí na základě vypracovaného znaleckého posudku. Od ocenění je možno upustit, jestliže nemovitost i s příslušenstvím již byla oceněna popsáním způsobem dříve, a okolnosti pro ocenění zůstaly nezměněny. Od takto určené ceny je odvozeno nejnižší podání, které je stanoveno dražební vyhláškou.

Dražební jednání nařizuje soudní exekutor usnesením o nařízení dražebního jednání (dražební vyhláškou), ve kterém mimo jiné určí výslednou cenu dražené nemovitosti, nejnižší podání a výši a způsob úhrady dražební jistoty. Proti dražební vyhlášce není odvolání přípustné. Dražební vyhláška se zveřejňuje na úřední desce exekutora, případně v místě obvyklým způsobem prostřednictvím obecního úřadu. Rovněž je zveřejněna na Portálu dražeb (www.portaldrazeb.cz) a v Centrální evidenci exekucí (www.ceecr.cz).⁵⁶

9.2.1. Účastníci dražby

Dražby se může jako dražitel (zájemce o koupi) zúčastnit pouze ten, kdo do zahájení dražebního jednání zaplatí tzv. dražební jistotu, což je určitá finanční částka, jejíž výši stanovuje soudní exekutor. Nemůže-li nebo nechce-li se případný zájemce dražby účastnit osobně, může se zúčastnit prostřednictvím svého zástupce, fyzické osoby, která k tomuto musí být vybavena úředně ověřenou plnou mocí.

Za právnickou osobu, obec, kraj nebo stát mohou dražit fyzické osoby, které jsou oprávněny za ně jednat, případně zástupci s plnou mocí, kteří prokáží své oprávnění dražit úředně ověřenou listinou či plnou mocí.

Dražitelem nemůže být:

- povinný (dlužník), tedy osoba, jejíž věc má být dražena a
- manžel povinného
- dražiteli rovněž nemohou být soudní exekutoři, jejich zaměstnanci, soudci, zaměstnanci soudů a dále osoby, kterým v nabytí majetku brání jiný předpis
- “obmeškaný vydražitel“ (vydražitel, který v dražbě nemovitostí nedoplatil přes výzvu nejvyšší podání a zmařil tak dražbu).

9.2.2. Dražební jednání

Dražba probíhá v čase a místě, jež je uvedeno v dražební vyhlášce, kterou soudní exekutor vydává za účelem nařízení dražebního jednání. Po ověření totožnosti a složení dražební jistoty osobami, které se chtějí zúčastnit jako dražitelé, soudní exekutor na úvod seznámí účastníky s předmětem dražby, uvede popis věci a seznámí přítomné s obsahem dražební vyhlášky, jakož i s výší nejnižšího podání. Nejnižším podáním se rozumí minimální částka, za kterou je možno předmět dražby vydražit.

Dále se po zahájení dražebního jednání zjišťuje případné předkupní právo, popř. exekutor oznámí, která věcná břemena a nájemní práva neuvedená v dražební vyhlášce na nemovitosti vážnou a zvaží, zda jednání neodročí za účelem vydání nového usnesení o ceně.

Následně jsou dražitelé vyzváni, aby činili svá podání. Podání se činí slovně za současného zvednutí čísla, které bylo dražiteli přiděleno. Dražitelé jsou svými podáními vázáni. Dražba pokračuje, dokud dražitelé na vyzvání slovy „poprvé“, „podruhé“ činí vyšší podání. Není-li učiněno další podání, soudní exekutor dražitele upozorní, že nebude-li učiněna vyšší nabídka, bude po slově „potřetí“ udělen příklep. Udělením příklepu pak dražební jednání končí.

Soudní exekutor rovněž poučí vydražitele o lhůtě pro zaplacení nejvyššího uskutečněného podání a o případných důsledcích nesplnění této povinnosti. Pokud totiž vydražitel nezplatí nejvyšší podání, je povinen nahradit náklady, které vzniknou v souvislosti s dalším dražebním jednáním, dále škodu, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání a bylo-li při dalším dražebním jednání dosaženo nižší nejvyšší podání, tak i rozdíl na novém nejvyšším podání. Na tyto závazky se započítá jistota složená vydražitelem. Vydražitel má možnost od 1. ledna 2013 uhradit nejvyšší podání i úvěrem (336l OSŘ).⁵⁷

---

57 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Každý může do 15 dnů ode dne zveřejnění usnesení o udělení příklepu soudnímu exekutorovi navrhnout, že vydraženou nemovitost chce do svého vlastnictví nabýt alespoň za částku o čtvrtinu vyšší, než za kterou byla prodána v dražbě. Jsou-li tyto podmínky splněny, a ten, komu byl příklep udělen, své nejvyšší podání do tří dnů nedorovná, usnesení o příklepu se zruší a nahradí se usnesením **o předražku**.⁵⁸

9.2.3. Rozvrhové jednání

Po právní moci usnesení o příklepu a po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem soudní exekutor nařídí rozvrhové jednání. Předvolání se vyvěšuje na úřední desku. Předvolává účastníky, kterými jsou oprávněný, ti kdo do řízení přistoupili jako další oprávnění, povinný, vydražitel, osoby, které podaly přihlášku, ledaže byla odmítnuta. Každý z věřitelů, který je přítomen jednání, je povinen vyčíslit svou pohledávku a její příslušenství ke dni rozvrhového jednání a uvést, do jaké skupiny patří a skutečnosti významné pro její pořadí. Po skončení rozvrhové ho jednání nelze přihlížet k té části pohledávek a jejich příslušenství, která nebyla vyčíslena. Poté soudní exekutor vydá rozvrhové usnesení. Dnem právní moci rozvrhového usnesení zanikají zástavní práva váznoucí na nemovitosti, tím není dotčen § 336l odst. 4. Po právní moci rozvrhového unesení soudní exekutor vyrozumí příslušný katastrální úřad.

Dle novelizace občanského soudního řádu dle § 330 a § 336o OSŘ je možné od 1. ledna 2013 provést dražbu i elektronicky s využitím internetu.⁵⁹

---

58 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

59 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

9.3. Dražba prováděná finančním úřadem

9.3.1. Odhad ceny nemovitosti a určení ceny

Po právní moci exekučního příkazu správce daně zajistí odhad nemovitosti a jejího příslušenství. V této souvislosti vydá správce daně rozhodnutí o provedení odhadu a o ustanovení znalce, která doručí dlužníkovi a znalci. Znalec doprovázený pracovníkem správce daně má oprávnění podle ustanovení ZSDP o místním šetření. Správce daně může od odhadu upustit v případě, že nemovitost byla odhadnuta v době jednoho roku přede dnem, kdy exekuční příkaz nabyl právní moci, a jestliže se nezměnily okolnosti rozhodující pro určení ceny. Podle výsledků odhadu určí správce daně rozhodnutím odhadní cenu, včetně ceny práv a závad spojených s nemovitostí.

9.3.2. Dražební vyhláška

Po pravomocném určení odhadní ceny stanoví správce daně vyhláškou dražební jednání na dobu nejméně po 30 dnech od vyhlášení (resp. doručení vyhlášky poslední osobě z těch, kterým se vyhláška doručuje). Obsah dražební vyhlášky je uveden v § 336b OSŘ. Vzhledem k povinnosti mlčenlivosti pracovníků správce daně neobsahuje, oproti dražebním vyhláškám, které vydávají soudy a soudní exekutoři, označení daňového dlužníka. Osobám, kterým se dražební vyhláška doručuje, stanoví § 336c OSŘ. Věřitelé dlužníka mohou za určitých podmínek (§ 336f OSŘ) přihlásit své pohledávky u správce daně nejpozději do zahájení dražebního jednání.

Účast na dražbě (v roli dražitele) je podmíněna složením jistoty, která byla určena v dražební vyhlášce, do zahájení dražebního jednání a dále pak nebrání-li nabytí nemovitosti zvláštní předpis (zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon v platném znění). Vlastnictví na vydražitele přejde nabytím právní moci rozhodnutí o udělení příklepu a zaplacením nejvyššího podání, ke dni udělení příklepu (Správce daně o přechodu vlastnictví vyrozumí příslušný katastrální úřad a spolu s vyrozuměním zašle pravomocné rozhodnutí o udělení příklepu.). O průběhu dražby sepíše správce daně protokol. V případě, že v dražbě není nemovitost prodána, provede správce daně opakovanou dražbu, a to nejdříve po 3 měsících od prvotní dražby.⁶⁰

---

60 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

9.3.3. Rozvrhové jednání

Po přechodu vlastnictví správce daně stanoví den pro rozvrhové jednání, oznámení o konání rozvrhového jednání se doručuje osobám uvedeným v § 337 OSŘ. Předmětem rozvrhového jednání je rozdělení výtěžku z dražby mezi věřitele podle skupin a pořadí stanoveného v § 337c OSŘ, zde jsou pohledávky, které mají být z podstaty uspokojeny, rozděleny do šesti skupin a) až f), kdy nejprve se plně uspokojí pohledávky ve skupině a), následně b), dále c), d), e) a nakonec f). Na základě rozvrhového jednání vydá správce rozhodnutí o rozvrhu, v němž též rozhodne o nárocích, které případně byly při jednání o rozvrhu popřeny co do pravosti, výše, pořadí nebo způsobu úhrady. Správce daně na základě rozhodnutí o rozvrhu (po jeho právní moci) provede výplatu výtěžku. Zástavní práva, věcná břemena a nájemní práva váznoucí na nemovitosti zanikají až dnem nabytí právní moci rozhodnutí o rozvrhu, pokud o nich nebylo rozhodnuto, že nezanikají (správce daně o zániku vyjmenovaných práv vyrozumí katastrální úřad).

Exekuce prodejem nemovitostí není zdaleka tak jednoduchá, jak se na první pohled může zdát. V současné době exekuce prodejem nemovitostí ze strany správce daně naráží na problém, jež spočívá v dříve vydaném exekučním příkaze soudního exekutora, ten jej využívá spíše jako zajišťovacího institutu. Zatímco pracovníci správce daně se snaží provést dražbu do 1 roku, soudní exekutor žádnou lhůtu pro provedení dražby nemá. Není proto výjimkou, že exekuční příkaz soudního exekutora vázne na nemovitosti 5 let, aniž by došlo k dražbě. Nezájem soudního exekutora o provedení dražby tak v některých případech brání uspokojení pohledávek správce daně.

Dražbu movitých věcí se v praxi moc nevyužívá.⁶¹

---

61 Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

9.4. Dražba nedobrovolná podle zákona o veřejných dražbách

Je prováděna na návrh dražebního věřitele, tedy osoby, jejíž pohledávka je zajištěna zástavním právem k dražené nemovitosti a jejíž pohledávka je přiznána exekucním titulem, nejčastěji soudním rozhodnutím. Dražbu lze uskutečnit pouze na základě písemné smlouvy o provedení dražby. Dražebník následně vydá dražební vyhlášku.

Dražební věřitelé mohou u dražebníka do 15 dnů přede dnem zahájení dražby přihlásit své pohledávky. Každý zájemce o účast na dražbě musí složit dražební jistotu, která činí maximálně 30% nejnižšího podání, jehož výše je uvedena v dražební vyhlášce. Nejnižší podání pak vždy musí činit nejméně polovinu odhadu ceny předmětu dražby. Dražební jistota se vrací po skončení dražby, nevydraží-li účastník předmět dražby. Cenu dosaženou vydražením musí vydražitel složit do 10 dnů od skončení dražby, popř. do 30 dnů, je-li cena dosažená vydražením vyšší než pět milionů korun, popř. v jiné lhůtě stanovené ve smlouvě. Uhradil-li vydražitel cenu ve stanovené lhůtě, přechází na něj vlastnické právo k okamžiku udělení příklepu. O tom se vydává vydražiteli písemné potvrzení.

Z výtěžku dražby se nejprve uspokojují náklady dražby, poté dražebník uspokojí dražební věřitele ve lhůtě 10 dnů od uhrazení ceny a zbytek výtěžku poukáže vlastníkově.

10. Nové trendy v oblasti exekučního práva

V dubnu 2008 se v Praze konala mezinárodní konference „Nové trendy v oblasti exekučního práva v České republice a Evropě“, kterou pořádal Český národní výbor frankofonního ekonomického fóra a Exekutorská komora ČR pod záštitou ministra spravedlnosti, primátora Hlavního města Prahy a Hospodářské komory ČR.

Konference byla věnována především problematice exekucí v rámci EU, reformě justice na poli exekucí v rámci České republiky a problematice vymáhání pohledávek a exekucí z pohledu finančních institucí.

K problematice exekucí na poli EU vystoupili vrcholní představitelé, kteří hovořili o postavení soudních exekutorů a vývoji této právnické profese v EU, základních principech fungování exekucí ve státech EU.

V části konference věnované reformě justice v oblasti exekucí v České republice vystoupil ministr spravedlnosti, kteří přiblížili novelu exekučního řádu, usilující o reformu stávajících principů fungování soudních exekucí v České republice s cílem přinést efektivnější a pružnější výkon rozhodnutí prostřednictvím soudních exekucí v České republice. Přítomní zástupci bank přiblížili přítomným rovněž pohled finančních institucí na problematiku vymáhání pohledávek a exekucí.

Novela občanského soudního řádu a exekučního řádu by měla exekuční praxi České republiky výrazně modernizovat. Podle zákonodárce by novela měla přispět k zefektivnění vykonávacího řízení a vyšší ochraně dlužníků, zejména v případě tzv. bagatelních pohledávek. Zvýšit by se měla také transparentnost prováděných exekucí a dohled nad exekutory. Některé provedené změny jsou ku prospěchu dlužníků, jiné ve prospěch soudních exekutorů a věřitelů.⁶³

Nejpodstatnější změny od 1. ledna 2013 jsou:

1. Předžalobní výzva je novelizací zákona zavedena ku prospěchu dlužníků. Věřitel nemusel informovat dlužníka o dluhu a mohl svůj nárok uplatnit přímo u soudu. Podle nových pravidel zákon stanovuje povinnost věřitele kontaktovat dlužníka ještě před podáním návrhu na zahájení soudního řízení a vyzvat ho k včasnému uhrazení dluhu. Věřitel musí vždy odeslat předžalobní výzvu. K odeslání předžalobní výzvy, musí dojít nejpozději sedm dní před podání návrhu na zahájení exekučního řízení. V případě, že věřitel tuto povinnost nesplní, nebude mít nárok na náhradu nákladů soudního řízení a ponese je ze svého.

Tato novinka by měla sloužit k zamezení několikanásobnému navýšení samotného dluhu v exekučním řízení. Obzvláště může pomoci lidem, kteří se touto cestou dozvědí o existenci svého dluhu včas.

2. Zrušení vymáhání pohledávky pomocí soudního výkonu rozhodnutí

- zrušení tzv. „dvojkolejnosti“

Např. soudní exekutor výlučně provádí exekuci vyklizení bez bytové náhrady
soudy výlučně provádí výkon rozhodnutí vyklizení s bytovou náhradou

Dle instrukce Ministerstva spravedlnosti budou okresní soudy své dosud neskončené spisy týkající se výkonu rozhodnutí předávat k vyřízení soudním exekutorům v jejich obvodu. Předávat se nebudou výkony rozhodnutí:

- srážkami ze mzdy
- příkázáním pohledávky z účtu po uplynutí sledovacího období
- prodejem nemovitosti, kde chybí pouze rozvrh

Soudy již nebudou nařizovat exekuci, ale budou soudní exekutory pouze pověřovat.

Tato změna má řadu oprávněných kritiků. Za prvé se vytvořil monopol pro soukromé exekutory, kteří mají vysoké náklady a odměny, oproti méně nákladnému - soudnímu výkonu rozhodnutí. Toto rozhodnutí zatíží především dlužníky. Z vymožené částky si strhává soudní exekutor náklady exekuce a

odměnu soudního exekutora, čím vyšší náklady, tzv. zisk soudního exekutora, tím věřitel čeká na své peníze déle.

3. Postižení mzdy a peněžního účtu manžela, který v některých případech nemá ani ponětí o samotném dluhu. Tato změna v novelizaci zákona byla zakotvena i přes dřívější nesouhlas verdiktů Nejvyššího soudu. Ušetřeny zůstanou pouze zákonem vymezené sociální dávky. Otázkou zůstává, kdo z prvních takto postižených se obrátí na Nejvyšší soud.

4. Povinnost pořizovat záznamy u provádění mobiliární exekuce

Pořízený videozáznam by měl odradit jak soudního exekutora, tak i dlužníka od protizákonného jednání a v případě soudního sporu posloužit jako důkazní materiál. Tato změna je důležitá, soudní exekutoři právě při provádění těchto mobiliárních exekucí, často porušují zákon. Zabavují věci, i když je na místě jasně prokázáno, že nemůžou patřit dlužníkovi. Soudní exekutor vždy může pořídít záznam, a to i bez souhlasu zúčastněných osob.

5. Slučování (spojování) exekucí

Další významnou změnou ve prospěch dlužníka, která sníží dopady exekuce (vysoké poplatky za každé exekuční řízení) je slučování exekucí. Slučovat exekuce dlužníkovi se nebudou jen v rámci jednoho exekutorského úřadu, ale i exekucí proti konkrétnímu dlužníkovi, jejichž provedením byli pověřeni různí soudní exekutoři. Pokud bude mít dlužník více exekucí, okresní soud tato exekuční řízení spojí a určí, který soudní exekutor řízení provede. Sloučení exekucí se bude týkat zejména malých pohledávek.

6. Vrácení neoprávněné zabavené věci

Poškození (majitelé, kterým byly neprávem zabaveny věci) budou mít větší právní ochranu. Po dohodě s majitelem budou také soudní exekutoři mít povinnost vracet neoprávněné věci na místo, kde je vzali.

7. Prodloužení lhůty u dobrovolného plnění

Dochází také k prodloužení lhůty pro dobrovolné plnění dluhu, která se po zaslání výzvy soudním exekutorem protáhne z 15 na 30 dní. V případě, že dlužník uhradí ve lhůtě uvedené (30 dní od doručení výzvy) svůj dluh, odměna soudního exekutora je pouze ve výši 50%.

8. Spojení opravných prostředků (odvolání a návrh na zastavení exekuce)

Zatímco dosud v rámci exekuce fungovaly dva opravné prostředky, tedy odvolání a návrh na zastavení exekuce, nově se tyto spojí v jeden univerzální opravný institut.

9. Konec zneužívání pojmu „exekuce“

Novela zákona zakazuje zneužívat označení „soudní exekutor“, „exekutorský úřad“, „exekuční činnost“ a podobné tvary odvozené od těchto slov nebo označení, která by mohla vést k záměně s těmito pojmy. Tyto označení už nebude používat nikdo jiný než samotný exekutor. V posledních letech různí soukromí vymahači nazývají své firmy „exekučními kanceláři“ a záměrně klamou nejen dlužníky, ale i věřitele.

10. Vymožené peníze nepůjdou na soukromé účty exekutorů

Vymožené peníze nemohou od ledna 2013 soudní exekutoři ukládat na své osobní účty, ale pouze na zvláštní účty, nad kterými bude mít kontrolu Ministerstvo spravedlnosti. Příkladem je soudní exekutor Josef Višvadera, který ukradl 80 miliónů a chytli ho až v Rumunsku.⁶⁴

Dopady výše uvedených bodů budeme moci zhodnotit až v průběhu dalších měsíců.

64

<http://www.pujcky-investor.cz/exekuce-drazby/exekuce-2013.html>

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

11. Závěr

Pojem exekucí a jejich provádění je tématem nesmírně širokým a do budoucna otevřeným pro další legislativní úpravy. Jedná se totiž o problematiku dynamicky se rozvíjející a citlivou z hlediska změn ve společnosti. Tomu také odpovídá dosavadní vývoj v provádění exekucí, jejich rozvoj a změna struktury v jejich způsobech.

Cílem této práce byla komparace jednotlivých druhů exekucí, a to především z hlediska exekučních titulů, způsobu jejich provedení a z hlediska orgánů, které tyto exekuce provádějí.

Přesto, že je možno u jednotlivých druhů exekucí nalézt určité odchylky, a to v závislosti na výkonném orgánu, všechny tyto exekuce jsou založeny na společném základě, a to je vymození v co nejkratší době práva pro oprávněného. Tento oprávněný se může v zásadě lišit právě v závislosti na tom, zda se jedná o exekuci, určenou k vymáhání prostředků soukromoprávních vztahů, nebo exekuci, jejímž účelem je vymoci prostředky veřejné.

Do roku 1989 byly téměř veškeré exekuce prováděny srážkou ze mzdy, občas vyklizení, popř. odpisem z účtu. Ostatní exekuční způsoby byly do této doby prakticky zanedbatelné a nebyly široké veřejnosti známy. Tomu odpovídala i judikatura, která se týkala převážně srážek ze mzdy. Velmi radikálně se začaly měnit způsoby exekucí, když docházelo k jejich rapidnímu nárůstu a byl přijat zákon 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

Stěžejním právním předpisem pro všechny druhy exekucí je občanský soudní řád, ať již se jedná o exekuci soudní, daňovou či správní. Exekuce daňová, správní a exekuce prováděná soudním exekutorem má navíc svou speciální právní úpravu, což však dle mého názoru vede spíše k roztříštěnosti jednotlivých exekucí. Vcelku nadbytečná se mi např. jeví podrobná úprava exekucí na nepeněžitě plnění v novele správního řádu, neboť se jedná o druh exekucí, který se v praxi využívá nejméně. Naproti tomu peněžitě plnění, které je v praxi nejčastější a nejaplikovanější, odkazuje na použití daňového řádu a dále subsidiárně občanského soudního řádu, což je řešením extrémně komplikovaným.

Při schvalování zákona o soudních exekutorech v roce 2000 byl hlavním argumentem neefektivnost výkonu rozhodnutí ze strany soudů a při schvalování exekučního řádu byla slibována právě vyšší efektivnost vymáhání pohledávek. Tímto zákonem byla svěřena část státní moci (tj. nuceného výkonu rozhodnutí) do rukou soudních exekutorů, kteří v sobě spojují jak nositele veřejnoprávní (soudní) moci, tak i soukromého podnikatele zaměřeného na tvorbu zisku.

Ze statistiky zveřejňovaných Exekutorskou komorou ČR lze dovodit, že počet nařízených exekucí se zvyšuje, v roce 2011 jich bylo více než 900 000. Jejich úspěšnost se pohybuje někde kolem 30%, přičemž tento podíl úspěšných exekucí od roku 2009 ještě klesá (snad v důsledku ekonomické krize) až na pouhou jednu čtvrtinu. Slibovaná úspěšnost vymáhání dluhů tedy rozhodně nebyla naplněna. Dále můžeme odvodit, že čím více roste počet nově nařizovaných exekucí, tím nižší je procento úspěšně skončených exekucí.

Je se třeba pozastavit i nad tím, že většina exekucí probíhá řadu let a je stále neskončena. Dle § 268 odst. 1 písm. e) OSŘ přitom musí být exekuce zastavena, pokud „průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů“, přičemž tyto náklady jsou v případě soukromých exekutorů podstatně vyšší než náklady u soudů. Lze se domnívat, že tato podmínka bude zřejmě splněna, pokud se soudnímu exekutorovi po řadu let nepodařilo nic vymoci, což je evidentně případ většiny exekucí.

Pokládám si otázku, zda je správné, svěřovat soukromým exekutorům výkon státní správy, když v západní Evropě soudní exekutoři fungují jako státní úředníci, mají status soudních vykonavatelů, mají od státu stanoven pevný plat a vyšší odměn a jsou podřízeni služebnímu řádu pro soudy, nepracují pro osobní zisk.

Celá novela se mi proto jeví jako velmi nešťastné řešení kooperace mezi soudy a soukromými exekutory. Ubírá možnost výběru mezi výkonem rozhodnutí prováděným soudem a exekucí prováděnou soudními exekutory nejen fyzickým osobám, ale i obchodním společnostem a orgánům státu, které byly dosud v rámci soudního výkonu rozhodnutí osvobozeny od placení soudních poplatků. Hrozí, že stát sice ušetří část výdajů na provoz justice, avšak jiné, v mnoha případech vyšší výdaje bude muset oproti tomu vynaložit za odměnu a hotové výdaje soudních exekutorů v

případech, kde stát a jeho organizační složky budou mít postavení oprávněných v exekucním řízení. Zde také dochází k porušení jednoho ze základních prvků spravedlivého procesu, a tím je ústavně zaručené právo na projednání věci nezávislým a nestranným soudem.

Závěrem bych chtěla zdůraznit, že na základě výše uvedeného nemůžeme říci, že by byly soudní exekutoři ve vymáhání pohledávek úspěšnější než soudy nebo správní orgány, které provádějí správní nebo daňovou exekuci.

12. Resumé

The concept of execution and implementation is extremely broad topic and the future open for further legislation. It is an issue of dynamic and sensitive in terms of changes in society. This corresponds with recent developments in the implementation of executions, their development and change in the structure of their ways.

Nevertheless, it is possible for individual types of foreclosures found certain deviations, and depending on the executive authority, all these executions are based on a common basis, and that is recovery in the shortest time for legitimate rights. This can be justified in principle vary just depending on whether it is an execution, designed for private law enforcement resources, or execution, the purpose of which is to recover public funds.

By 1989, almost all executions carried out by deduction from wages, sometimes removing or. depreciation account. Began to radically change the way executions, although there was a rapid increase in their law was passed 120/2001 Coll., On Court Executors and Execution (Enforcement Procedure). This Act was entrusted part of state power in the hands of judicial executors, who combine both the wearer public power and private businesses focusing on making profits.

The statistics published by the Chamber of Commerce Executors can conclude that the number of executions ordered increases in 2011 there were more than 900,000, and the more the number of new foreclosures established, the lower the percentage of successfully terminated execution.

The entire novel seems to me very unfortunate solution for cooperation between courts and private executors. Possibility of moving in the natural and legal persons to choose between enforcement and court conducted executions carried out by court bailiffs. This violates one of the basic elements of due process that is constitutionally guaranteed right to a hearing by an independent and impartial tribunal.

Finally, I would like to stress that, on the basis that we can not say that they were bailiffs in recovery more successful than the courts or administrative bodies that perform administrative or tax execution

13. Zdroje

Použitá literatura:

Exekuční řízení, JUDr. Ilona Schelleová, Dr. a kolektiv, EUROLEX BOHEMIA s.r.o., Praha 5, ISBN: 80-86861-46-5

Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Vladimír Kurka, Ljubomír Drápal, 2004.Linde Praha, a.s., ISBN 80-7201-443-9

Správní právo procesní, Horzinková, E., Novotný, V., 3.aktualizované a doplněné vydání.Praha: Leges, 2010, ISBN 978 -80-87212-34-9

Správní právo procesní, Skulová, Soňa et al.. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-110-6

Správní řízení v zemí EU.Rakousko, Polsko, Slovensko a Maďarsko, Horáková, M., Tomoszková, V. a kol., Praha: Linde Praha, a.s., ISBN 978-80-7201-845-1

Jak vymáhat dluhy právní cestou, JUDr. Ilona Schelleová, Copyright Computers Press 2002, ISBN 80-7226-607-1

Zákon o soudních poplatcích. Komentář.2.vydání.Praha: C.H.Beck,2012,ISBN 978-80-7400-435-3

Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), Kasíková, M. A kol..Komentář.1.vydání.Praha:C.H.Beck,2007

Základy občanského práva procesního, JUDr. Ilona Schelleová, Dr., EUROLEX BOHEMIA s.r.o., 1.vydání, 2005, ISBN 80-86861-33-3

Exekuce v soudní praxi, Tripes, A. 3., vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-489-9

Spravny poriadok Komentár, Tretie prepracované vydanie, Jozef Sobihard, 2007, ISBN 978-80-8078-182-8

Správní právo:obecná část, Dušan Hendrych a kolektiv - 7.vyd.- Praha: C.H.Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2

Vymáhání pohledávek, Vondráková, A. a kol., Praha: ASPI a.s., 2006, ISBN 978-80-7357-230-3

Právní předpisy:

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Judikatura:

Usnesení Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 1258/2005

Usnesení Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 3036/2005

Usnesení Nejvyššího soudu, sp. Zn. 28 Cdo 3045/2005

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, čj. 51 CA 81/2204

Rozsudek Nejvyššího správního soudu, čj. 5 Afs 145/2007-107

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR sp. zn. 1 Cz 8/71

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18.10.1996, sp.zn. 25 Co 37/96

Usnesení Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 331/2004

Další zdroje:

<http://pietro-de-treville.bloger.cz/>

<http://www.ekcr.cz/1/portal-drazeb/23-portal-drazeb?w=>

<http://www.epravo.cz/top/clanky/srovnani-verejnych-drazeb-a-drazeb-v-ramci-exekuce-77944.html>

<http://www.epravo.cz/top/clanky/nove-trendy-v-oblasti-exekucniho-prava-v-cr-a-evrope-54544.html>

<http://www.pujcky-investor.cz/exekuce-drazby/exekuce-2013.html>

<http://www.anov.cz/problematika-pohledavek/clanek/problematika-exekuci-v-cr/>

14. Seznam použitých zkratk

Právní předpisy:

EŘ - Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

OSŘ - Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

ZSDP - Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

SP - Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní:

EU - Evropská unie

ČR - Česká republika

ČNB - Česká národní banka

ČSÚ - Český statistický úřad

HDP - Hrubý domácí produkt

15. Seznam příloh

Příloha č. 1 – vývoj exekucí 2001-2011

Příloha č. 2 – zadluženost domácností

Příloha č. 3 – vzor rozhodnutí správního orgánu

Příloha č. 4 – vzor rozhodnutí soudu

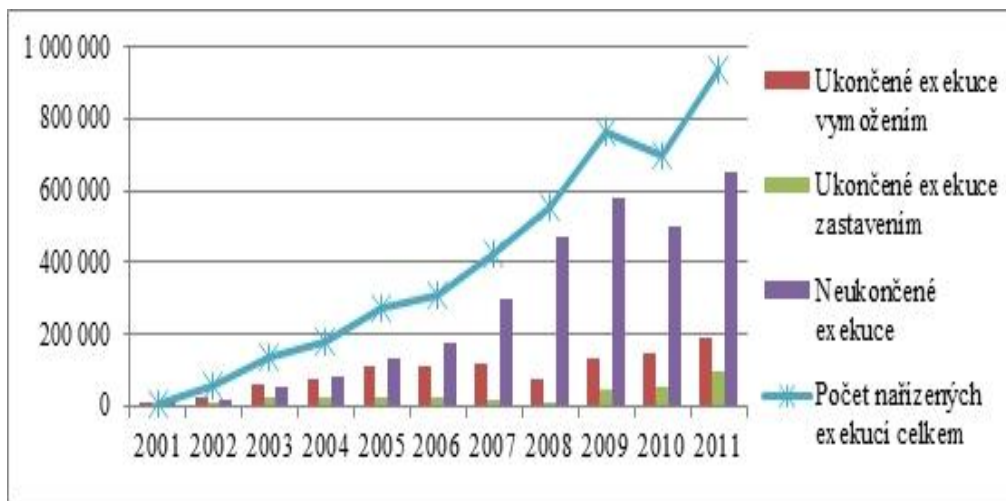
Příloha č. 5 – vzor exekučního návrhu

Příloha č. 1

Vývoj exekucí 2001 - 2011

V roce 2001 byl počet nařízených exekucí 4 302. Z nich bylo 1 902 exekucí (44%) ukončeno vymožněním a 890 exekucí (21%) ukončeno zastavením. V roce 2002 se nařídilo již 57 954 exekucí, o rok později 132 469 a počty nařízených exekucí rostly i nadále. Od roku 2007 se tempo růstu nařízených exekucí ustálilo a pohybovalo se v průměru kolem 35%, výjimkou byl rok 2010, kdy došlo k poklesu. Zatímco v roce 2009 činil počet nařízených exekucí téměř 761 tisíc, o rok později to bylo necelých 702 tisíc. Rekordním byl rok 2011, kdy bylo nařízeno přes 936 tisíc exekucí.

Vývoj exekucí v letech 2001 až 2011

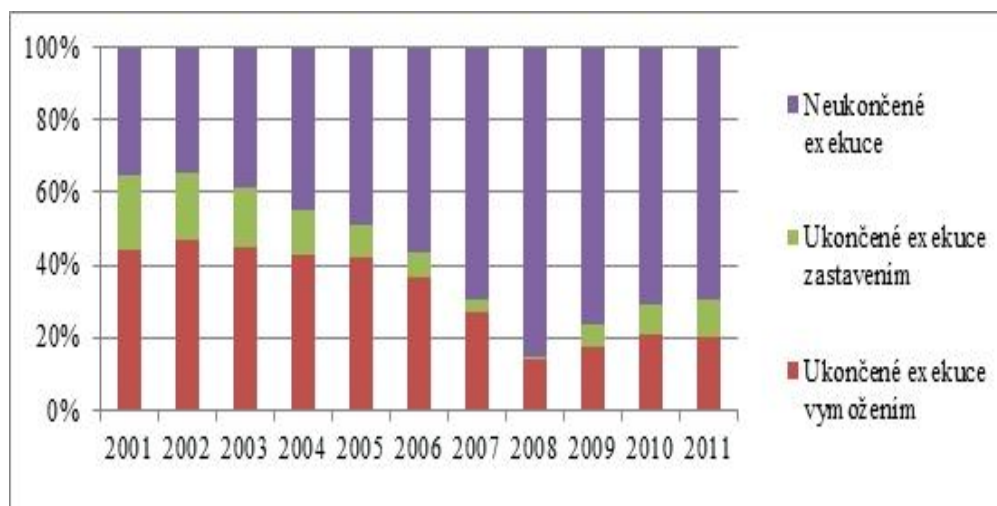
Zdroj: Exekutorská komora ČR

Do roku 2005 se dařilo více než 50% nařízených exekucí ukončit. Úspěšné ukončení, tedy vymožněním pohledávky, se pohybovalo od 42% do 47%. S tím, jak exekucí přibývalo, přibýval i počet neukončených exekucí. V letech 2007 - 2011 tvořily přibližně 70%. Nejméně úspěšným byl rok 2008, kdy jejich počet dosáhl 85%. Pouhé 1% v tomto roce bylo ukončeno zastavením a 14% bylo úspěšně vymoženo.

Za poslední tři roky úspěšnost vymožení osciluje kolem 20%. Z celkového počtu nařízených exekucí 936 219 v roce 2011 bylo téměř 97 000 zastaveno a 191 000 vymoženo.

Struktura nařízených exekucí (%)

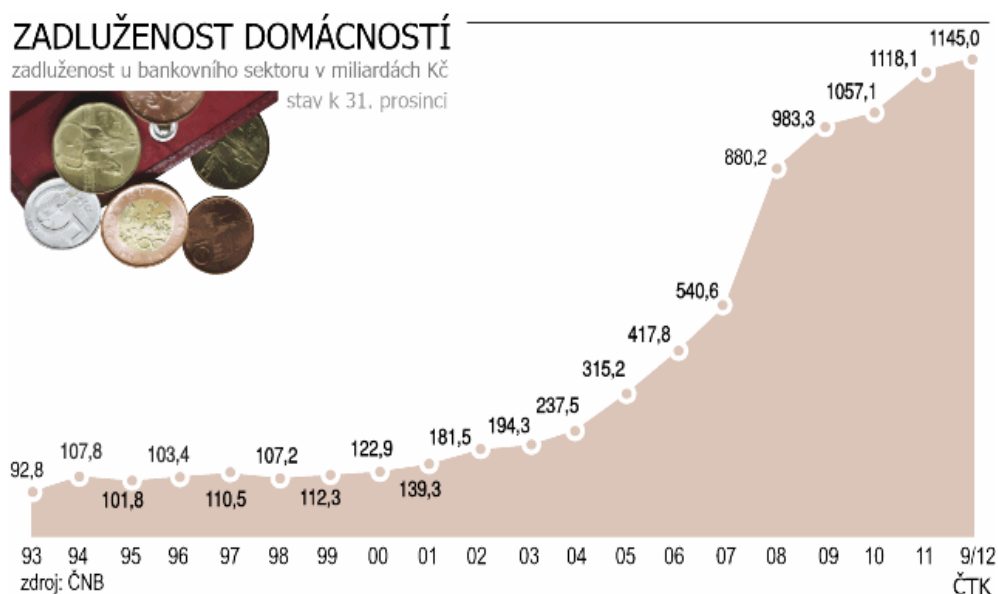

Zdroj: Exekutorská komora ČR

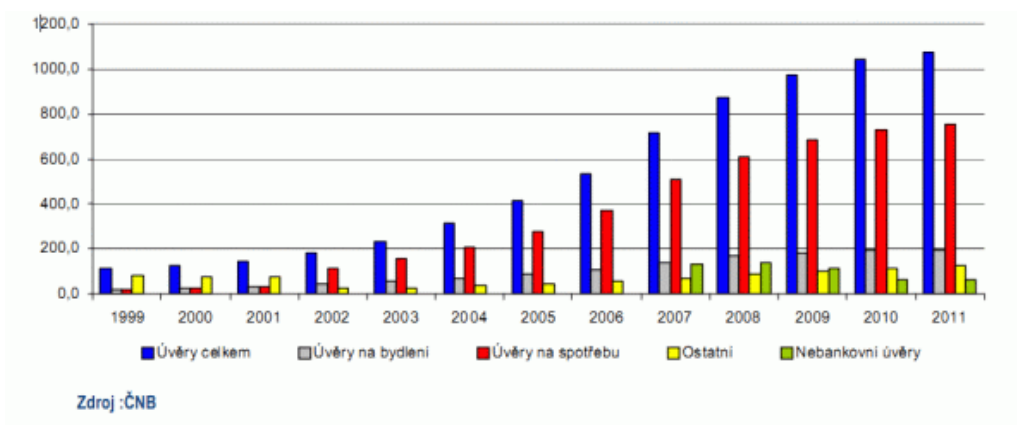
Příloha č. 2

Zadluženost domácností

Podle údajů České národní banky zadluženost domácností přesahuje 1,1 bilionu korun. Ve srovnání se zeměmi eurozóny je jejich dluh poloviční. Důvodem však není větší rozvážnost, ale to, že české domácnosti jsou o mnoho chudší, než obyvatelé zemí eurozóny.

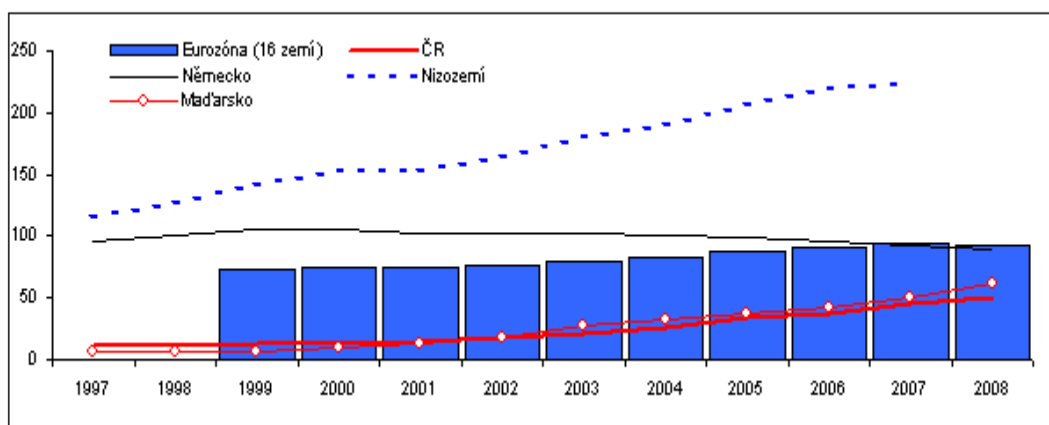
Zhruba 15 procent domácností v České republice má hypoteční úvěr. Podíl počtu domácností s hypotékou roste s vyšší příjmu a vzdělání. Spotřebitelský úvěr má dokonce čtvrtina domácností v ČR, tedy přibližně 25%.

Základní tendence v oblasti zadlužování je hlavně snaha přizpůsobit spotřebitelské chování české populace vyspělým zemím a také trend mít vše rychle, byť za cenu nevýhodného úvěru.

Podle ČNB a ČSÚ náklady na splácení dluhu převyšují 50% čistého příjmu (po odečtení nezbytných výdajů). Během posledních let předluženost domácností se přenáší do středně příjmových skupin, kde je poměrně vysoká. Mnoho domácností totiž není schopno odhadnout své finanční možnosti. Finanční aktiva domácností v Evropské měnové unii přesahují 200% HDP, kdežto v České republice je to 80%.

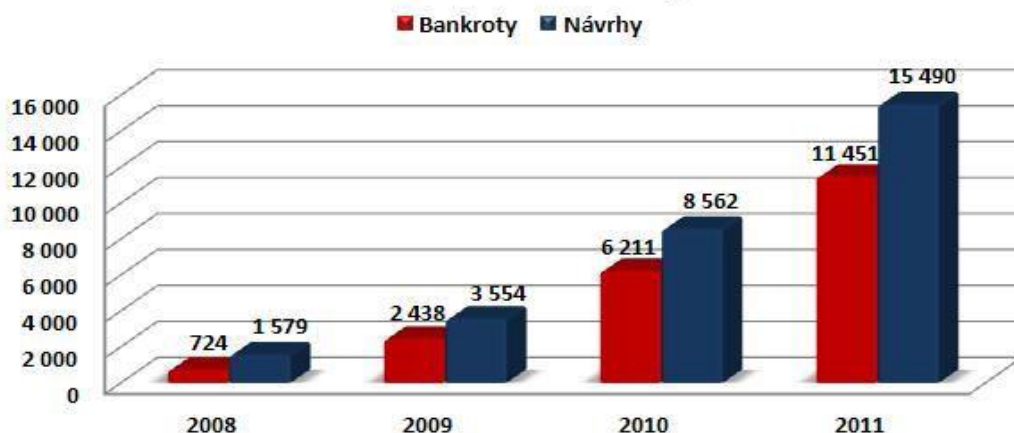
Míra hrubé zadluženosti domácností ve vybraných zemích a eurozóně
(stavy půjček k hrubému disponibilnímu důchodu domácností v daném roce)

Zdroj: Pramen: Eurostat

Na grafu vidíme rostoucí trend podaných návrhů na vyhlášení osobního bankrotu v letech 2008 - 2011

Osobní bankroty

Zdroj: ČNB

Příloha č. 3

Vzor rozhodnutí správního orgánu

Razítko právní moci a vykonatelnosti

Rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty

(*Název kontrolního orgánu*)

č.j. .... / .....

V ..... dne .....

Rozhodnutí

(*Název kontrolního orgánu*) jako věcně příslušný správní orgán podle § 19 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl dne ..... t a k t o :

Panu (paní) ..... (*jméno a příjmení*)
nar. ...., bytem .....
zaměstnanému (- ně) .....

se ukládá

podle § 19 odst. 1 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, pořádková pokuta ve výši ..... Kč za nesplnění povinnosti uložené v § 14 cit. zákona, kterou je povinný (-á) zaplatit na účet kontrolního orgánu č. ...., var. symbol ..... u (*název peněžního ústavu*), a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

.....
..... (*uvede se konkrétní jednání zaměstnance kontrolované osoby při veřejnosprávní kontrole na místě, vykonávané ..... (název kontrolního orgánu), kterým uvedený zaměstnanec způsobil, že kontrolovaná osoba porušila stanovenou povinnost podle § 14 cit. Zákona zejména neposkytnutím součinnosti odpovídající oprávněním kontrolujících ve smyslu § 11 cit. zákona*)

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat v termínu do 15 dnů ode dne doručení (podat rozklad)

k ..... (*uvede se název a adresa správního orgánu, nejbližší vyššího stupně*

nadřízeného správnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, a to prostřednictvím

..... (*uvede se kontrolní orgán, který napadené rozhodnutí vydal*).

(*Proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy, vydanému v prvním stupni, se podává rozklad u tohoto orgánu*)

.....
vedoucí kontrolního orgánu

úřední razítko

Příloha č. 4

Vzor rozhodnutí soudu

Razítko právní moci a vykonatelnosti

Jednací číslo .....

PLATEBNÍ ROZKAZ

Okresní soud v ..... rozhodl soudní tajemnicí..... ve věci

žalobce: .....

zastopeného: .....

proti **žalovanému:** .....

o zaplacení částky ve výši ..... ,- Kč s přísl..

takto:

I. Soud ukládá žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení platebního rozkazu zaplatil žalobci částku ve výši .....,- Kč spolu s úrokem z prodlení .....

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci soudní poplatek ve výši .....,- Kč

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci odměnu právního zástoupení ve výši .....,- Kč a náhradu hotových výdajů advokáta ve výši .....,- Kč, tj. celkem .....,- Kč.

nebo

aby podal proti tomuto platebnímu rozkazu do 15 dnů ode dne jeho doručení u podepsaného soudu odpor.

Poučení: Včas podaným odporem, který podá žalovaný, se platební rozkaz v plném rozsahu ruší a soud k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání. Opožděně podaný odpor nebo odpor podaný tím, kdo k němu není oprávněn, soud usnesením odmítne. Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor nebo byl soudem odmítnut, má účinky pravomocného rozsudku. Proti výroku o náhradě nákladů řízení a o výroku o povinnosti zaplatit soudní poplatek je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu ..... prostřednictvím podepsaného soudu. Nesplní-li povinný dobrovolně tímto platebním rozkazem uložené povinnosti, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

V ..... dne.....

....., v.I.

soudní tajemnice

Za správnost vyhotovení:

.....

úřední razítko soudu

Příloha č. 5

Vzor – Exekuční návrh

....., soudní exekutor
Exekutorský úřad.....
.....
.....

Exekuční návrh

podle § 37 a násl.exekučního řádu

Oprávněný: .....,

bytem/sídlo ....., **narozen** ..... /r.č..... /IČ.....,

právně zastoupen: .....,

bankovní spojení: .....

Povinný: .....,

bytem/sídlo .....,

narozen...../r.č...../IČ.....

I.

Na základě exekučního titulu - ..... č.j. .... , který vydal ..... dne ..... a který se stal pravomocným a vykonatelným dne ..... (*např.rozsudek č.j. 464 CE 2015/2009 , který vydal Okresní soud v Plzni dne 11.1.2011 a který se stal pravomocným a vykonatelným dne 15.2.2011*), bylo povinnému uloženo, aby oprávněnému zaplatil pohledávku ve výši: ..... Kč s příslušenství:

.....% roční úrok z částky ..... Kč od ..... do zaplacení,

.....% roční úrok z částky ..... Kč od ..... do zaplacení,

náklady nalézacího řízení ..... Kč.

Důkaz: exekuční titul

II.

Do dne podání návrhu povinný na výše uvedený dluh nic nezaplatil. / Do dne podání návrhu povinný na výše uvedený dluh povinný uhradil .....

III.

Na základě shora uvedených skutečností oprávněný navrhuje, aby exekuční soud vydal pověření takto:

1. Nařizuje se exekuce proti povinnému ....., bytem ....., IČ:....., r.č....., na základě vykonatelného exekučního titulu: ..... č.j....., který vydal... dne..... (*např. rozsudek č. j. 464 CE 2015/2009, který vydal Okresní soud v Plzni dne 11.1.2011*),

k vymožení tohoto peněžitého plnění:

a) jistina dluhu: ..... Kč,

b) příslušenství:

.....% roční úrok z částky ..... Kč od ..... do zaplacení

.....% roční úrok z částky ..... Kč od ..... do zaplacení

c) náklady nalézacího řízení ..... Kč

d) náklady oprávněného a náklady exekuce tak, jak budou stanoveny v průběhu řízení,

2. Vedením exekuce se pověřuje soudní exekutor ....., Exekutorský úřad ....., se sídlem .....

.....
oprávněný

V .....dne .....

Přílohy: exekuční titul .....
                          plná moc